

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOUVENEC

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 90.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Razumimo Anglijo

Čim bolj premišljujemo o čudnem razpletu abesinsko-italijanske vojne v Afriki in o vlogi, ki jo je ves čas, odkar so izbruhnile sovražnosti, igrala Anglija, tem bolj neprodorna je zagonetka. Od začetka smo imeli vtis, da bi bila lahko preprosta prelivanja krvi, saj se je Italija leto dni javno pred vsem svetom pripravljala na svoj pohod v Afriko. A jo je kljub temu pustila, da je vse svoje priprave lepo končala. V tej prvi dolgi, bilo silno malo govora o načelni politiki, o načelih pakta Zveze narodov, o načelni enakopravnosti malih in velikih držav. Potem je prišla druga doba silne napetosti med Anglijo in Italijo. Kar naenkrat so se pojavila načela v mednarodni politiki, kar naenkrat je bila Abesinija neobogljena, mala država, ki je bila napadena in ki jo je treba braniti. Kar naenkrat je načelnost v zunanji politiki zahtevala, da so se proti Italiji sklenile sankcije, da se pritisk ob zid in opusti svoj bojni pohod v Afriki. Angleške križarke so križarile po Sredozemskem morju, angleški ministri so udarjali po mizi, tako v Ženevi, kakor doma v Londonu, angleško javno mnenje je zahtevalo ponižanje Italije, ker se je drznila dvigniti se proti načelom pakta Zveze narodov. No, sedaj je tudi ta doba mimo in napočila je nova. Načela so šla lepo v zatisek, napetost je ponehala in angleška vlada je skupno s francosko presenetila evropsko javnost z mirovnim predlogom, ob katerem so se posebno malim državam, ki bi lahko nekoč prišle v položaj, v katerem se danes nahaja Abesinija, zježili lasje.

Polje za ugibanja je silno široko. Najbujnejša fantazija se na njem lahko zaposli. Lahko se zgraža nad neznačajnostjo voditeljev mednarodne politike, nad kramarskim duhom Anglije, nad cinizmom angleških državnikov, ki svojim lastnim koristim žrtvujejo vsa načela krščanske etike in mednarodne morale, kadar trenutne nujnosti tako zahtevajo. Toda vse skupaj nam ne bo pomagalo niti koraka naprej, da bi se orijentirali v temi, v katero je zavil sedanji mednarodnopolitični položaj v Evropi. Predno izrekamo sodbe in obsodbe, je vendar le treba vsaj poskusiti zvesti se v položaj Anglije in presoditi brez vsake strasti okoliščine, v katerih se nahaja in ki ji narekujejo smer v zunanji politiki. Nekaj teh okoliščin bomo našli, ne da bi jih hoteli tudi moralno ovrednotiti.

Angleški imperij stoji pred gotovim dejstvom, da je vstala na Daljnem vzhodu nova, ogromna velesila, ki zahteva zase pravico do enako močnega brodograja, kakor ga ima Anglija. Japonske ne bo nikdo več mogel ovirati, da svojih zahtev tudi dejansko ne uveljavljuje. To se pravi, da bo imela Japonska na sorazmernem ozemlju pasu zbranega ravnatelja brodograja, kot ga ima Anglija raztresenega po vseh kontinentih sveta. Za angleški imperij, ki ima posesti v območju Japonske, saj so vse njene kolonije odstranjenega, vsi otoki Tihega morja, dominijon Avstralija in Nova Zelandija, takorekoč pod žreli japonskih topov. Če ima angleška vlada pred seboj izbiro, da brani načela pakta Zveze narodov v Abesiniji in se za ta načela zastavi z vso svojo močjo, a pusti, da dela Japonska na Tihem morju kar hoče, ali da si zavaruje najnujnejše življenjske potrebe v Sredozemlju in hiti braniti svoje bitne interese v Tihem morju, bo morala pretehtati, kaj je bolj nujno. Če smo objektivni, bomo morali priznati, da se bo odločila za manjše zlo in za bolj nujno potrebo. Nikdo ne bo oporekal, da je s stališča angleškega imperija neizmerno bolj važno, da se zavaruje v Tihem morju sedaj, dokler je še čas, kakor pa da izvozi mučno borbo za puščave v Abesiniji, o katerih je še silno problematično trditi, da bodo od Italijanov kolonizirane v 50 ali v sto letih, četudi se jim danes na papirju priznava.

Drugega takšno dejstvo, ki ga je treba uvaževati, je razmerje Anglije do Francije. Danes, ko zopet vstaja Nemčija in ž njo nova morskata sila ter znova nevarnost nemškega brodograja na Severnem morju, je za Anglijo važno, da ostane v stikih s Francijo. Francija pa je očitno dala svojo besedo Italiji in je ni ter je noče prelomiti. Besedo je dala francoska vlada, besedo je dal francoski generalni štab. Francija je dala besedo Italiji, ker za svojo nemško politiko potrebuje trdne zaslombe. Anglija ni nobeno sigurno jamstvo. Italija je dejala, da bo, in italijanski generalni štab je dal besedo francoskemu, da bosta proti Nemčiji edina. Kaj naj stori angleška vlada? Ali naj vleče Francijo stran od Italije, ko ve, da to ne pojde in da s tem riskira, da potrga le zveze med seboj in Francijo in da ostane sama v Evropi poleg Nemčije, o kateri dejansko ne ve nič drugega, kakor da ima velika usta in požrešne oči. Že z ozirom na to, da jo kličejo nujne potrebe v Azijo, je morala Anglija biti popustljiva v Evropi, popustiti napram Francozom, da bodo v njeni odsotnosti žandarmi političnega reda v Evropi. Če objektivno ocenimo ta položaj, Angliji ne bomo mogli očitati, da je zanemarjala svoje državne interese, in da bi tudi vsak drug narod, ki je manj praktičen, kot so Angleži, v podobnem položaju ravnal ravnotako.

Se tretja misel se nam od sebe vsiljuje. Nismo še pozabili, da je pred nekaj tedni šlo neko čudno posredovanje od kronanih glav do kronanih glav. Iz Rima v Bruselj, iz Bruslja v London. Nismo pozabili na dolgo avdienco angleškega zunanjega ministra Hoareja pri angleškem kralju Juriju, avdienco, po kateri se je angleška abesinska politika spremenila, kot bi odrezal. Kaj se je zgodilo. Zdi se nam, da ni nikakor fantazija, če rečemo, da so sporočili iz Rima v London, da se v Italiji nekaj pripravlja, če

Ozadje mirovnih posredovanj

Mussolinijev odgovor: Da in ne!

Upanje — da bo vendar prišlo do pogajanj še pred božičnimi prazniki

Rim, 17. dec. TG. V Rimu mnogo razpravljajo o odgovoru, ki ga bo jutri zvečer Mussolini poslal v Pariz in London na skupni francosko-angleški mirovni predlog. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da Mussolini predlogov ne bo niti končno veljavno odklonil, niti jih ne bo v celoti sprejel, ampak da jih bo sprejel le kot podlago za nadaljnja pogajanja. Mussolini namerava svoje mnenje predložiti višjemu fašističnemu svetu, ki se sestane jutri zvečer. Prej pa bo še poklical k sebi vrhovne vojskovodje ter se informiral o vojaškem položaju na bojiščih. Člani fašističnega sveta bodo imeli polno svobodo, da izrazijo svoje mnenje o Mussolinijevem odgovoru. Kakor hitro bo seja končana, bo odgovor poslan v Pariz in v London.

Ceravno vlada največja tajnost o vsebini odgovora, je vendar že prišlo v javnost, najbrž po zaslugah vladnega tiskovnega urada, da bo Mussolini najprej odklonil predlog, da vrne sveto mesto Aksum Abesiniji, ker da so duhovniki sami in prebivalstvo mesta Itijane prosili, naj mesto zasebno odkloni bo tudi predlog, naj dobi Abesinija svoboden dostop do morja skozi Eritrejo, ker ne mara odstopiti tako važnega pristanišča, kot je Assab, in ker bi Abesinija priliko uporabila, da bi se začela potem še bolj oboroževati. Danakidska in ogadenska puščava ga ne zadovoljujeta. — se tiče velikega ozemlja za koloniziranje, bo Mussolini odgovoril, da je to sprejemljivo, toda on ima upravičen strah, da italijanski kolonisti tamkaj ne bodo ničesar našli, ker se predlagatelj, da dobijo Italijani le to, kar že ni ali po domačinih ali po

tujci zasledeno. Obstoja stoddstotna gotovost, da bodo Italijani našli, da je že vse, kar je količkanje, da je »zasedeno« od tujcev ali od domačinov. Mussolini bo zahteval tudi denarno pomoč od Zveze narodov za koloniziranje.

Pariski »Echo de Paris« pa je objavil vest iz Londona, po kateri je italijanski poslanik Dino Grandi o priliki svojega večerajšnega poseta v Foreign Officeu stalnemu državnemu podtajniku za zunanje zadeve Robertu Vansittartu izročil noto italijanske vlade, ki zahteva neka pojasnila o pariskih načrtih in stavlja neke protipredloge. Po informacijah pariskega lista bi bilo treba med drugimi v zvezi italijanske note

1. kolonizacijsko cono za naseljevanje Italijanov razširiti tako, da bi se raztezala na vso južno Abesinijo in ne le samo na ozemlje do 35 stopnje vzhodne dolžine,

2. da se Abesiniji luka Asab ne odstopi, mesto nje bi dobila neko manjšo luko v bližini Asaba,

3. da se Italiji prizna pravica zgraditi železniško progo, ki bi vezala italijansko Somalijo in Eritrejo, do katere ima Italija pravico že po pogodbi iz leta 1906 in leta 1925.

Abesinci se za mirovne predloge niti ne zmenijo

Addis Abeba, 17. dec. Z ozirom na pariske posredovalne predloge je abesinski zunanji minister izjavil, da je abesinski cesar že pred izbru-

hom vojske povedal, da je Abesinija vedno pripravljena za mir in je pripravljena za mir tudi sedaj. Toda ta mir mora biti za Abesinijo časten, ker Abesinija ni nikogar napadla in ni prelomila nobene pogodbe.

O francosko-angleških predlogih je več članov abesinske vlade izjavilo, da se niti ne zmenijo za ponudbe, katere se jim nudijo, če bi Abesinija odstopila del Tigre. Najbrž bo cesar odklonil tudi predloge, ki se nanašajo na ozemlje, ki leži južno od osme stopinje širine. Uradno pa abesinska vlada k pariskim predlogom še ni zavzela svojega stališča. Vladni svetovalci so še vedno v Desie, a se bodo menda kmalu vrnili v Addis Abebo.

Kakor poročajo ameriški listi, vlada izjavlja, da je zdravstveno stanje abesinskih čet izvrstno, ker so abesinski vojniki vajeni podnebja in naporene službe. Za čete na severni fronti, katerih je vsega skupaj 400.000, je življa najmanj za dve leti, za čete na južni fronti pa za eno leto.

Južne čete dobivajo potrebščine iz province Harar in Sidan. V Desiu, kjer preskrbujejo z živem vsem vojaštvu, ki odhaja na severno fronto in koder je v teku poldrugega meseca šlo 150.000 mož, je nekaj dni res primanjkovalo živeža. Sedaj ga je pa zopet dovolj.

Morala abesinskih čet je izvrstna. Vojaštvo vedno znova zahteva, naj jih popeljejo k napadu na severno fronto. Letalske bombe so ob prvih letalskih napadih res strašno vplivale na prebivalstvo. Toda vojaške čete zračno bombardiranje doma ni prav nič prizadelo.

Laval: „Zadnji poskus“

V velikem govoru je Laval razložil parlamentu ozadje svojih mirovnih prizadevanj — Parlament mu je izrekel zaupnico

Pariz, 17. dec. TG. Zunanji minister Laval je imel danes v parlamentu dramatičen govor, v katerem je z vso silo svojega govorniškega daru in s silovitimi poudarki čustvenih argumentov branil francosko-angleški mirovni predlog za konec vojne v Afriki. Le redko je pariska zbornica videla Laval v tako vznesenem razpoloženju in očudovala njegove govorniške močstrovine. Toda gledalci so imeli občutek, da je ni mogel potegniti za seboj, kot svoje dni pokojni Briand, ki jo je vedno razburil do dna srca. Desetna je ploščala, med radikali je vladal moreč molk, na levi so se slišali posmehi in protesti. Sodeč po pritrdilnem plaskanju je moral Laval odnesti vtis, da ga podpira le še manjšina in da ima proti sebi v nasledovanju svoje abesinske politike sovražno večino, ki je odklonila Lavalov glavni argument, da gre sedaj za vojno in mir in da je treba izbrati. Toda navzlic temu ni govora, da bi mogel Laval pasti.

„Mi smo izdelali samo načrt“

»Dne 2. novembra sem bil slovesno pozvan,« je dejal Laval, »in sicer od belgijskega ministrskega predsednika, ki je govoril v imenu visoko stoječe osebe (belgijski kralji), da naj nadaljujem svoja posredovanja, ki so posvečena miru. To je moj odgovor na očitek, da sem zlorabil zaupanje kulturnega sveta in na svojo pest predlagal pomiritev, ki je v interesu naše kulture. Mi nismo ničesar zlorabljali, tudi zaupanje Zveze narodov ne, saj smo tudi po njenem nalogu stremeli le za tem, da najdemo vsaj nek temelj, na katerem bi se mogli začeti pogajati, da preneha prelivanje človeške krvi. Svojega predloga nismo hoteli nobenemu vsiliti, ga tudi ne vsiljujemo, a naša dolžnost je, da ga predložimo, ker odkritosrčno mislimo, da je tako sestavljen, da se o njem lahko začnejo vsaj mirovna pogajanja.«

Laval se je z vso odločnostjo postavil proti trditvi, da pomeni njegov predlog »nagrada napadalcu«. To, kar smo napravili, je vzklilnil, »še ni nobena nagrada, to je načrt, o katerem se Zveza narodov, Italija in Abesinija lahko svobodno izreče, kakor hočejo. Ni bila naša dolžnost delati sklepov. To naj stori Zveza narodov, ki smo ji svoje delo izročili. Naš posel je končan, mi odstopamo s pozorišča, naprej naj dela Zveza narodov, ki nas je pooblastila, da ji delo olajšamo.«

»Toda tudi osebno odklanjam kritiko, ki pravi, da smo s svojimi priporočili hoteli nagraditi napad in napadalec. Le primerjajte, kar je priporočil odbor petih pri Zvezi narodov in kar smo priporočili mi. Načelno med njima ni nobene razlike. Zakaj torej ta val ogorčenja proti Parizu, ko ga ni bilo takrat, ko je Zveza narodov v odboru petih predložila skoraj isti načrt.«

bi sankcije bolj trdo privili, ali če bi italijanska vojska, ki je s takšnim zmagovalnim krikom odšla v Afriko, morala nazaj domov s pečatom na čelu, da ni ničesar dosegla. Da se v Italiji pripravlja polom režima, to so povedali kronani posredniki angleški vladi. Sedaj nastane vprašanje, kdo ima interese na tem, da se režim v Italiji zruši v kaos, če tvor počni in se razlije. Fašizem gor, fašizem dol, trdo dnevno vprašanje je, kaj bo potem in če se spleča ta »danes« podreti za ono, kar pride jutri. Ali ni neizbežno, da Nemčija že drugi dan vkoraka v Avstrijo in je vsled tega kancler Schuschnigg najavil svoj obisk v Pragi, da si zagotovi pomoč Male zveze, če bi onstran Alp kaj počilo. Ali ni gotovo, da bi morala tudi

Dosti je sankcij!

Ce gremo dalje, je vojna v Evropi

Laval se je uprl zamisli, da bi gnali postopek s sankcijami še dalje, ker to da vodi neizbežno v nove vojne, medtem ko hoče on tudi sedanjo zaustaviti. »V imenu francoskega naroda ponavljam,« je vzklilnil Laval, »da osebno ne vidim nobene druge izbire: ali mirovna pogajanja na podlagi, kot smo jo izdelali v Parizu, ali pa razširitev vojne tudi v Evropi. Za vojno pa ne bom glasoval in dokler bom živel, bom rotil svoje sorojake, naj glasujejo za mir, za mir, za mir...«

V svojem nadaljnjem govoru je Laval obrazložil ves potek diplomatskih pogajanj, ki so dovedla do pariskega predloga. Pri tej priliki je prvič razkril, da je bil že pred izbruhom sovražnosti v Afriki dosežen sporazum z angleško vlado, da ne bodo izvajali nobenih takšnih sankcij proti Italiji, ki bi jo resno ogrožale, torej sankcij vojaškega značaja ali blokado ter sankcij, ki bi jih Italija smatrala, da so naperjene proti obstoju države in naroda. »Zato smo v Ženevi dosegli, da je bilo iz sankcij izpuščeno vse, kar bi moglo prispevati k

Danes bo Baldwin odkril resnico:

Kaj bo, če pade režim v Italiji

Ministrski predsednik Baldwin je že pred dnevi dejal, da bi člani poslanske zbornice z vso sigurnostjo glasovali za mirovni predlog, ki sta ga izdelala Hoare in Laval, ako bi smel on pred vso evropsko javnostjo razkriti razloge, ki so zastopnika Anglije primorali, da se je podpisal pod načrt g. Laval.

Brezno, ki se odpira

Te besede, ki so vzbudile veliko pozornost po vsej Evropi, skrivajo tajnost, o kateri se pa danes govori že po vsem Londonu. Zakaj je Hoare moral s težkim srcem pristati na francosko iniciativo, ki na razvalinah pakta Zveze narodov poklanja Italiji abesinski plen, to je povedal angleški kralj Jurij Edenu, ki je nato opustil svojo namero, da demisionira, in se pokoril kralju, kojega posvečena oseba simbolizira ogromne interese britskega imperija. Njegovo Velikanstvo je g. Edenu, ki je tudi pred prestolom hrabro branil načela mednarodne pravice, odkril brezno, ki bi se odprlo pred Veliko Britanijo, ako bi bila na Lavalov predlog odgovorila: ne! Odklonitev francoskih predlogov bi bila namreč pomenila drugo svetovno vojno, strahotnejšo, nego je bila prva.

Francija vkorakati v Nemčijo in da bi v srednji Evropi okrog Madjarov nastale takoj neprimirke. Angleška vlada, ki je bržkone takšno, ali vsaj podobno informacijo dobila, se je morala vprašati, kaj je manjše zlo. Za objektivnega človeka dvoma ne more biti: boljše je, da se tvor vprav sedaj še ne razlije in da do kaosa ne pride. Manjše zlo je, če se Italiji ponudi zadoščenje v Afriki, zadoščenje, ki bo vsled pomanjkanja denarja za kolonizacijo in vsled zemeljskih prilik v Abesiniji ostalo zgolj teoretično in zgolj čustveno.

Načelna seveda takšna politika ni v pomenu, kot ga mi dajemo tej besedi. Toda praktična je in z vsakdanjim življenjem, ki se na načela malo ozira, računa.

povišanju napetosti ali k razširitvi vojnih sovražnosti tudi na evropsko področje. Sklenili smo tudi že prej, nego so izbruhnile sovražnosti, da pri izvajanju gospodarskih sankcij ne bomo segli po najhujših, dokler je še upanje na mir in da se jih bomo poslužili šele tedaj, če bi Italija končno veljavno odklonila naš ponovni in zadnji posredovalni mirovni predlog.«

Laval je nato rotil parlament, naj ga podpira, ker bo s tem podpiral francoski narod in njegovo mirovno poslanstvo v Evropi.

Zaupnica 306 proti 252

Po Lavalovem govoru o zunanjem političnem položaju je šel na tribuno voditelj socialistov in zahteval, da se mora debata o zunanji politiki nadaljevati že danes popoldne.

Laval je ostro nastopil proti predlogu in izjavil, da je pripravljen odgovoriti na vsa vprašanja v petek, 27. decembra. Ker je Blum vztrajal na svoji zahtevi, je Laval izjavil, da v imenu vlade zahteva, da se debata odloži in da na to zahtevo postavlja vprašanje zaupnice vladi. Glasovanje je poteklo zelo burno, ker so se posebno radikali večinoma odločili proti vladi. Laval je komaj odnesel večino. Njegov predlog je dobil 306 glasov, proti vladi pa je glasovalo 252 poslancev. To je najnižja večina, kar jih je do sedaj dobil Laval.

Cesar Baldwin ne bo povedal

G. Baldwin bo v četrtek v zbornici, kjer se pripravljajo najhujši napad, kar jih je kdaj doživela kakšna angleška vlada v 20. stoletju, povedal samo, da bi bili ogroženi naravni življenjski interesi Britanije, ako bi bila vlada postopala tako, kakor to zahteva sedaj opozicija.

Ne bo pa smel povedati, o čemer ima v rokah diplomatske dokumente, da bi bilo izvajanje oziroma postritve sankcij proti Italiji, izzvalo padec Mussolinijevega režima, kar bi bilo imelo za posledico ne samo revolucijo v Italiji — ki si jo mogoče G. Baldwin sam želi — ampak tak pretes srednje Evrope, da bi bile potegnjene v novi vojni metež vse države brez izjeme.

Baldwin ne bo mogel povedati, da neka država, ki je do zah oborožena in na vse pripravljena, komaj čaka na to, da bi vajeti italijanske države zdrkale iz rok sedanjega diktatorja, da preko neke druge, itak silno notranje podminirane države potrkna na severna vrata Italije. Vsakdo si lahko predstavlja, v kakšen položaj bi prišla v tem slučaju Francija in v kakšen metež bi bile potegnjene države Podonavja, kadar bi se kaj takega zgodilo!

Baldwin tudi ne bo smel zbornici povedati, kakne niti se pletejo v zadnjem času med prestolom, kjer počivajo pruski kralji, in med enim mestom, v katerem se hrani krona sv. Stefana, kakor tudi ne bo mogel odgrinjati zavese, za katero se nek majhen del nemškega naroda nahaja v najživahnejših stikih z nekim možem, ki na severu posnema Mussolinija, in ki gotovo ni sprejel brez velikega zadoščenja vesti, da se je tvorec češko-slovaške republike umaknil v samoto.

Baldwin ne bo smel naslikati lordom in poslancem, s kakšno razburjeno nervoznostjo je Laval Hoareu dokazoval, da se francoska armada in mornarica ne moreta angažirati proti Italiji, ki noče Franciji ničesar vzeti, medtem ko bi nekdo, ki ima s Francijo stare račune, poskušil sprehod v lepe južne Alpe, kjer za enkrat mrgoli samo

(Nadaljevanje na 2. strani.)

navdušenih smučarjev, katerim se ne sanja, da bi mogla ta poboja zopet postati porazila najkrajših bojev.

In kontro Baldwin tudi ne bo mogel povedati, kakšni načrti so pripravljeni na Tihem oceanu. Ako bi angleška mornarica zato, da izliči sankcije v duhu pakta Zveze narodov, vse svoje sile zbrala v malem bazenu Sredozemskega morja, medtem ko bi bile obale Avstralije, Indije in južne Afrike izpostavljene napadu nekoga sovražnika, ki na Daljnem vzhodu uspešno posnema metode stare Prusije.

Toda vsi bodo razumeli

Vsega tega Baldwin ne bo povedal. Toda poslanci ga bodo kljub temu popolnoma razumeli in mu z veliko večino izrekli zaupnico, in tudi mnogi opozicijski bodo pripravljeni, da je zahteval blagor vsega človeštva, da se mučna abesinska afera spravi s sveta, čeprav ne bo v Angliji nobenega sira, počenši od kralja do zadnjega državljanca, ki ne bi krvavelo ob veliki ceni, ki jo je morala Britanija za to plačati: privoliti v največjo krivico zato, da se ves svet reši pogubnega požara. Anglija bi morala biti vse drugače pripravljena, nego je, ako bi hotela vsiliti umik Italije iz Abesinije, in Mussolini je igral ves čas na pravilno karto, ker je dober vedel, da se bo Anglija v zadnjem hipu ustrašila posledice svoje dosedanje politike. G. Baldwin se čisto nič ne boji, da bi v zbornici propadel, je pa umevno zelo slabe volje zaradi tega, ker opozicija stavlja vprašanja, ki morajo že sama po sebi zelo škodovati prestižu Vel. Britanije v svetu. Baldwin je tudi zelo vznemirjen zaradi tega, ker nečisto ponehati govornice, da Eden kljub edino mogočemu stališču, ki ga je zavzela angleška vlada, nadaljuje svoje intrige proti Hoare-Lavalovemu načrtu v Ženevi, pri čemer mu krepko pomagata gg. Litvinov in Potjomkin v imenu sovjetov. Baldwin pa gotovo tudi ni ljubi velik odpor angleške javnosti proti nameravanemu zrtvovanju Abesinije, ker ima svoje središče v anglikanski cerkvi, ki je največja moralna sila Britanije.

A ipak korist Anglije

V zadnjem času se pojavljajo ljudje, ki skušajo Baldwinovo politiko opravičiti z argumenti, ki so tako tehtni — neglede na nevarnost vojne, kateri se hoče kabinet izogniti — da morajo prepričati tudi najhujšega angleškega sankcionista. Pravijo namreč, da je načrt Laval-Hoare sestavljen tako, da prinaša več koristi Angliji nego Italiji. Stisnjena od vseh strani od Italije, bo Abesinija po tem načrtu najpo padla kot zrel sad v naročje Veliki Britaniji, ki hoče Abesinijo zvezati s morjem preko angleškega pristanišča Zeite, tako da bo imel angleški Sudan izhod na Indski ocean (seveda, če Mussolini, ki noče ničesar slišati o abesinskem izhodu na morje, ne bo tega preprečil). Ta načrt je v zvezi z angleško namero, da se popolnoma polasti Sudana, v katerem sedaj vrši samo sovlaststvo z Egiptom. Da pa Egipt v to prisili, bo Anglija

Z abesinskih bojišč

Italijani priznavajo umik

Italijansko uradno poročilo št. 73

Rim, 17. decembra. AA. Agencija Stefani poroča: Izšel je tale komuniké št. 73:

Veliki sovražni oddelki, približno 3000 mož, so napadli naše čete pri Timiketu. Naše čete so se sijajno branile, nato so se pa nekoliko umaknile proti Demoginu. Istočasno so drugi oddelki abesinskih čet prekorali reko v pokrajini Ciri. Tudi tu je prišlo do bojev, pri katerih so se na naši strani udeležili tudi tanki in letala. Na naši strani so padli štiri častniki in devet vojakov. Trije častniki so pa ranjeni. Ranjenih je tudi nekaj desetih vojakov. Izgube sovražnika niso znane.

Cesar na severnem bojišču

Addis Abeba, 17. decembra. b. Med abesinskim ljudstvom je zavladalo velikansko navdušenje, ko je prišla iz Desija vest, da je cesar sklenil oditi na severno bojišče ter prevzeti vodstvo abesinskih čet. V Addis Abebi so prepričani, da je sedaj napočil čas prave vojne.

Dalje se uradno poroča, da so takoj, ko so se umaknili italijanska bombna letala po bombardiranju trdnjave Negeli in okolice čete rasa Deste prešle na naskok proti Italijanom in jih potisnile daleč nazaj. Italijani so s z blazno naglavo umikali v smeri proti glavnim silam, pri čemer pa so izgubili mnogo mož. Trdi se, da so hude borbe na južnem bojišču v teku. Kakšen bo izid bitke, se še ne ve.

Grazianijeva ofenziva

Addis Abeba, 17. decembra. b. Uradno se poroča iz Addis Abebe, da se je večer pričela nova italijanska ofenziva in da so Italijani najprej bombardirali mesto Negeli. Uspeh tega italijanskega bombardiranja pa doslej še ni bilo mogoče ugotoviti. Koncentracija abesinske armade v okolici Sasa Baneha se mrzlično nadaljuje, vendar pa se trdi, da ni izgleda, da bi Abesinci prešli v protinapad na tem delu bojišča, ki ga za take podvige ne smatrajo preveč prikladnega z ozirom na tehnično premoč italijanske armade, pač pa bodo ostali zvesti svoji dosednji taktiki gverilske vojne, ki je za številne italijanske vojaške postala usodna.

Grazianijev poraz

Addis Abeba, 17. decembra. b. Inozemski vojni poročevalci trdijo, da je Graziani dobil dolgo pričakovano okrepitev skozi luko Mogadish v italijanski Somaliji in da je blizu mesta Negeli izvršil napad na abesinske postojanke. Najprej so Italijani v ponedeljek izvršili ogledne polete ter našli skrišališče abesinske armade 200 milj severovzhodno od mesta Dolo. Druga abesinska kolona je bila utrjena v okolici mesta Negeli, ki je močna abesinska trdnjava. Italijani so poslali kar 53 italijanskih bombnih letal, da bi uničili nasprotnikov ožbišče. Vse kaže, da so Italijani zares prizadejali precej škode in žrtev abesinskim četam, ki so odgovorile s protiletalskimi topovi in strojinicami, vendar pa je morala abesinska armada na jugu ostala odlična in je sovražstvo proti Italijanom, ki se borijo samo izza jekla in v zraku, še bolj naraslo. Eno italijansko letalo je bilo hudo zadeto, pa se je kljub temu še spustilo na italijanski strani. Kmalu po letalskem napadu so Italijani izvršili napad z blindiranimi avtomobili na trdnjavo Negeli. Napad pa so Abesinci uspešno odbili, odbile so ga zmogovite čete rasa Deste in zaplenile 13 oklopnih avtomobilov, Italijane pa nagnale v beg.

Cuje se, da je general Graziani dobil celo divizijo novih vojakov in se torej pričakuje novih

rabila svoje brodeve, ki mora biti zato osvobodjena skrb pred italijanskimi križarkami in podmornicami. Anglija pa bo svoje ladje rabila krvavo tudi v Rdečem morju, ker bo skoro gotovo skušala doseči to da popolnoma zavladu nad kanalom, kojega desno obrežje ni njena last. Z eno besedo, Baldwin ne bo zmanjkalo argumentov, da opraviči postopanje Vel. Britanije in ga zato danes manj skrbi poslanska zbornica, nego ga skrbi — Zveza narodov.

Seja angleške vlade

Hladen sprejem Dino Grandija

London, 17. dec. c. Angleška vlada se je sestala k seji ob 10 dopoldne. Seja je trajala do pol 12 in po seji so ministri Baldwin, Neville Chamberlain in lord Eden odšli na stanovanje zunanjega ministra sira Samuela Hoarea, kjer so se posvetovanja nadaljevala do 1 popoldne. Posvetovanja na Hoareovemu domu je prisostvoval tudi glavni tajnik zunanjega ministristva sir Robert Vansittard.

Ob 2 popoldne je Eden odpotoval v Ženevo. S seboj nosi podrobna navodila angleške vlade za sejo Sveta Zveze narodov. Eden je dobil naročilo, da mora v imenu angleške vlade skupno z Lavalom predložiti Svetu Zveze narodov pariški sporazum tako, kakor je bil že predložen odboru osmaistorice. Vendar pa to ne sme pomeniti, da sprejema angleška vlada pariški sporazum kot izhodišče za politiko Zveze narodov za svojo odločitev.

Kako si angleška vlada nadaljnje delo Zveze narodov predstavlja, se vidi iz tega, da italijanski veleposlanik v Londonu Grandi pri svojem večerjem obisku v zunanjem ministristvu ni prav nič upravljal. Grandi je namreč londonsko vlado zaprosil za nekatera pojasnila glede koncesij v južni Abesiniji. V zunanjem ministristvu so mu vljudno odgovorili, da mu nimajo dajati nikakih pojasnil, ker pariški sporazum ni njihov, ampak se lahko o njem razpravlja samo v Ženevi.

Večja skepsa pa obstoja v tem, kako je Laval danes odgovoril Ceruttiju, ko ga je ta obiskal pred odhodom v Ženevo. Ker Grandi večeraj v Londonu ni uspel, je Cerutti pri Lavalu našel podrobno razpravo o predlogih pariškega sporazuma. Cerutti je ponovno poudaril, da Italija ne bo nikdar vrnila Aksuma in da zahteva vse sedanje in bodoče koncesije v južni Abesiniji zase. Poleg tega je Cerutti postavil še vse polno spremenljivih predlogov. Ne ve se še, če je Laval odgovoril v istem smislu, kakor so večeraj odgovorili v Londonu Grandiju.

Istočasno, ko je zasedala vlada, se je parlamentarni klub delavske stranke sestel k važni seji. Obravnaval je zunanjo politiko angleške vlade in določil svoje govornike, ki bodo govorili v četrtki v spodnji zbornici. Klub delavske stranke je sprejel soglasno resolucijo, v kateri pravi, da je Zveza narodov jasno obsodila napadalec in da delavska stranka izreka nezaupnico vladi, ki pravdoreka Zveze narodov ne razume.

napadov. Sploh je danes na južni fronti zelo živahno. Abesinska vojska je zavzela svoje postojanke, ki so dobro utrjene na vsem bojišču, ki se podaljšuje v južnozpadni smeri od mesta Sasa Baneha.

Abesinci še bolj razdraženi

Poudarja se pa, da so vesti o pariških mirovni predlogih povzročile med abesinsko armado velikansko ogorčenje in borbena razpoloženje med vojniki je nevedno naraslo. Abesinci naravnost hrepenijo po spopadih z Italijani, najraje pa bi videli, da bi se že enkrat prikazali pravi italijanski vojaki in ne vedno le askariji, da bi z njimi obračunali.

★

Za nasledstvo Masaryka

Praga, 17. dec. AA. Agrarna stranka objavlja uradno, da postavlja profesorja praškega vseučilišča dr. Bohumila Nemca za svojega kandidata za predsednika češkoslovaške republike.

Gil Roblesov proglas

Madrid, 17. decembra. AA. Jules Robles, vodja stranke katoliške akcije, je izdal svoj proglas, ki je napravil veliko senzacijo zaradi ostrih obtožb v zvezi z rešitvijo zadnje krize. Robles napoveduje v svojem proglasu važne ukrepe svoje stranke. Proglas se končuje z besedami:

Obrnili se bomo na javno mnenje, da nas bo podprlo s svojimi glasovi in da bi mogli odstraniti vsak odpor ter obvladati revolucijo, ki se je po svojem porazu na ulici, zatekla v državne ustanove.

Kdor čuti v teh dramatičnih trenutkih z nami bo iskal mimo vseh nesoglasij varstva domovine in se bo pridružil veliki nacionalni fronti proti revoluciji in njenim pomagačem.

Volitve v Grčiji

Atene, 17. decembra. AA. Atenska agencija poroča: Predsednik vlade Demertzis je po odhodu iz dvora izjavil, da je Nj. Vel. kralj Jurij podpisal ukaz o razpustu parlamenta. Volitve bodo 26. januarja in sicer po vsej priliki po proporcionalnem sistemu. Novoizvoljeni parlament se sestane 12. marca. Ukaz o razpustu poslanske zbornice in o razpisu novih volitev bo objavljen tekom današnjega dne.

Hendersonovo premoženje

London, 17. dec. AA. Arthur Henderson, ki je umrl pred nekaj tedni, je zapustil imetje, ki je vredno skupaj 24.000 funtov Sterlingov (6 milijonov Din). Henderson je bil pred vojno kmet, od leta 1912. do 1934. je bil tajnik angleške delavske stranke.

Francišanski samostan pogorel

Berlin, 17. dec. AA. V Münstru je v pretekli noči nastal požar v francišanskem samostanu, ki je stovel daleč naokoli po svojih starih umetninah iz 18. stoletja. Streha samostana je popolnoma pogorela. Porušil se je tudi zvonik. Mnogo umetninskih del je bilo uničenih. Šele davi so ga silile požar omejili.

Dunajska vremenska napoved: Sneg.

Zagrebska vremenska napoved: Precej jasno s orohodnimi oblaki, podnevi toplo, noči hladne.

Spomenica o šolskih knjigah

Slovensko odposlanstvo posreduje proti monopoliziranju

Belgrad, 17. decembra. m. Ker poteče 15. januarja 1936 rok natečaja za srednjošolske, dne 15. februarja prihodnjega leta za rok natečaja za ljudskošolske monopolizirane knjige nacionalne skupine, in to v smislu določb razpisa prosvetnega ministristva SN br. 2800 z dne 23. januarja 1935, je prispela semkaj deputacija vseh organizacij iz Slovenije, ki vodijo borbo proti monopolizaciji šolskih knjig. Pod vodstvom slovenskih poslancev, članov poslanskega kluba JRZ, Kersnika, Vebeta, Gajška in Koceta, je obiskala vse merodajne činitele in jih opozorila na veliko nevarnost in škodo, ki bi jo utrpel razvoj našega kulturnega življenja in gospodarstva samega, če bi prosvetno ministristvo vztrajalo pri monopolizaciji šolskih knjig. Deputacija je najprej obiskala notranjega ministra dr. Antona Korošca, ki je že sam v tej zadevi interveniral na merodajnih mestih. Deputacija mu je izročila znano spomenico. Nato je bila deputacija sprejeta pri ministru brez portfelja dr. Mihi Kreku, ki je izjavil, da mu je to vprašanje dobro znano, ter je obljubil, da bo s svoje strani podpiral to akcijo. Nato je bila deputacija sprejeta pri ministru za telesno vzgojo naroda in zastopniku ministra za socialno politiko in narodno zdravje gosp. Mirku Komnenoviću, nato pri finančnem ministru dr. Dušanu Letici ter prosvetnem ministru Dobroviču Stosičevu. Ministra Komnenovića je deputacija opozorila predvsem na

socialno plat tega vprašanja. Brezposelnost med grafičnimi delavci je velika ter 45% teh nima dela in zaslužka. Če bi se monopolizacija knjig res izvršila, bi se, ne oziirajoč se na ostalo škodo, ki bi s tem nastala, v vsakem oziru število brezposelnih grafičnih delavcev samo še povečalo. Tudi minister Komnenović je pokazal vse razumevanje za pravično rešitev tega vprašanja, enako tudi finančni minister dr. Dušan Letica, ki je izjavil, da on kot finančni minister nima na monopolizaciji šolskih knjig nobenega interesa, ker je po njegovem mnenju bolje, da je čim več manjših tiskarn v državi zaposlenih, ki v tem slučaju v redu plačujejo svoje davke. Deputacija je končno podrobno obrazložila to vprašanje tudi prosvetnemu ministru Stosičevu. Akcija proti monopolizaciji šolskih knjig se bo nadaljevala tudi v tej smeri, da bodo omenjeni poslanci JRZ ostali s prosvetnim ministrom v stalnem stiku. Člani deputacije so vsem ministrom, s katerimi so prišli v stik, izročili pisano spomenico, ki so jo podpisali: Zbornica za TOI v Ljubljani, Društvo tiskarjev za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovansko učiteljsko društvo, sekcija za dravsko babinovo v Ljubljani, Zveza grafičnih faktorjev Jugoslavije, podružnica v Ljubljani, Delavska zbornica v Ljubljani in Zveza društev »Sola in dom« v Ljubljani.

Domači odmevi

Organizacija JRZ

Tajništvo mestnega odbora JRZ za Ljubljano-mesto ima svoje poslovne prostore v Slomškovi ulici št. 19 (nasproti mestne elektrarne). Vsi, ki želijo vstopiti v JRZ, se zamorejo oglasiti v zgoraj navedeni pisarni med uradnimi urami to je vsak delavnik od 9 do 13 in od 16 do 19.

Belgrad, 17. dec. m. Posvetovanja, ki so se večeraj pričela med vodilnimi člani JRZ, so se danes nadaljevala. Tako je že zarana obiskal g. Aca Stanojevića v hotelu »Paris« minister Mirko Komnenović. Tekom dopoldneva je imel predsednik vlade dr. Stojadinović konferenco s promelnim ministrom dr. Spahom ter ministrom brez portfelja dr. Behmenom. Ob 11 se je pripeljal v kabinet notranjega ministra dr. Antona Korošca Aca Stanojević, ki je imel z njim daljšo konferenco. Dr. Korošec in Aca Stanojević sta se sestala tudi večer v hotelu »Paris«.

Zatišje v skupščini

Belgrad, 17. dec. m. Ker se bližajo božični prazniki, je večina poslancev odpotovala iz Belgrada na svoje domove. V narodni skupščini trenutno zaseda samo odbor za proučevanje zakonskega osnutka novega trgovskega zakona. Plenum narodne skupščine se bo sestel v polovici januarja 1936. Na prvi seji narodne skupščine bo sporočeno, da je kraljevska vlada predložila narodni skupščini v pretes proračunski predlog za proračunsko leto 1936-37. Računa se, da bo proračun v plenumu narodne skupščine sprejet v začetku marca, naker se bo pretrgal še v senatu. Parlamentarne božične počitnice bodo poslanci, ki so člani kluba JRZ, izkoristili za pripranje raznih konferenc v svojih okrajih.

Bodoče matere

morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenke vode. Franz-Josefova voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-806, 1383, 3. V. 35.

„Komunizem brez maske“

Pod tem naslovom je belgrajsko »Vreme« priobčilo dolg članek o najnovejši, podatni obliki komunizma. Ko razloži pojav komunizma in organizacijo raznih »narodnih front« in pokaže na nevarnosti za državo, predlaga tudi način, kako se moremo in moramo tej nevarnosti postaviti v bran. Pravi namreč: »Ostane nam samo to, da sprejmemo borbo proti komunizmu in da apeliramo na družbo (javnost), da pomaga državnemu aparatu pri snemanju maske s teh organizacij, kakor se to godi v Nemčiji in Avstriji, ker samo na ta način bomo mogli tiste, ki so zašli, pripeljati na pravo pot. Komunistične fanatike pa pognati z domačega praga ali pa jih spraviti pod zakonsko odgovornost. S tem bomo pravočasno odvrgli nevarnost, ki grozi družbi, državi in posamezniku.«

Nabehni članki o komunizmu so bili do sedaj med srbskimi časopisi in revijami zelo redki, zato je ta članek v »Vremenu« za marsikaterega njegovega čitatelja najbrž zelo poučen, k metodi, ki jo pisec predlaga za borbo proti komunizmu, pa moramo pristaviti, da je popolnoma napačna. Komunizem ni samo organizacija, ki propagira drug družabni red in ki se radi svoje tajnosti upira razpustu, komunizem je vera, ki hoče v bodočnosti zavladati na zemlji, je ideja, proti kateri s puško nič ne opraviš. Komunizem moreš pobijati samo s vero in kruhom. Z vero kot idejo, ki s svojo notranjo močjo nadvladuje obojevanje materije in ateizem, in s kruhom, v kolikor pomanjkanje kruha služi komunizmu za pretezo, v kolikor mu izžemanje kapitalizma nudi plodna tla, na katerih njegovo seme kali. Vera in kruh — vse to pa je v rokah ljudi, kakor so oznanjevali komunistične ideje ljudje. Ne preostane torej nič drugega kakor da si ljudje, ki nimajo vere, to nazaj pridobijo, tisti pa, ki jo imajo, da jo poglobijo in tudi v zunanjem svetu okrepijo, in da tisti, ki imajo preveč kruha, odstopijo odvišnosti tistim, ki ga imajo premalo, pa ne kot dobrotniki miloščino, ampak kot izpolnjevalci pravnega reda. Zato pa je treba novega pravnega reda — ne samo novih zakonov za zaščito tega in onega — novega družabnega ustroja, ki bo omogočal vsakomur, da se dokopije do močne vere in zadostnega kruha, sedanjí pravni red pa je poganski, ki ne omogoča ne enega, ne drugega, ki omogoča samo porast ateističnega in etatističnega komunizma. Sicer tudi sedanje pogansko nekaj kriči s pravnimi rokami, da bi omililo revščino, toda proti ideji komunizma, ki mu je radi svojega ateizma všeč, in proti kapitalističnemu družabnemu redu, ki mu je radi silnih materialnih ugodnosti všeč, to je prazno delo. Sedanje pogansko bi rado ostalo ateistično, ne da bi postalo komunistično, rudo bi ostalo kapitalistično, ne da bi se število žrtev kapitalizma povzpelo do nevarnih višin. To pa je nemogoče zato se smi tudi vsak, ki proti komunizmu na eni strani in revščini na drugi strani pomeneči. Proti

HSS in komunizem

Vodstvo bivše HSS posveča čimdalje večjo pozornost prvim zunanjim pojavom komunizma, ki je začel trkati tudi na vrata njihove stranke. Že v nedeljo, 8. decembra, je na shodu v Veliki Gorici dr. Pernar obširno govoril o komunizmu in o nesprejemljivosti njegovega sistema za kmečko gospodarstvo in vsako pristno narodno kulturo, še bolj pa se je pečal s tem vprašanjem na velikem shodu v Sv. Ivanu Zelenu, kjer je pred 25.000 poslušalci govoril o tej najnovejši struji, ki si povsod išče svojih pristavev. Rzne fraze in parole takomenovane »skupne fronte« je istovetil z znano komunistično parolo: »Proletarci vseh dežel združite se!« Dejal je, da komunizem med kmeti propagirajo samo tisti, ki bi v »bodočih komunah, osnovnih edinih komunističnega kmečkega gospodarstva, radi zasedli odborniška mesta in od tam vladali kakor nekaj valpi. — Vse kaže, da je tudi vodstvo HSS izprevidelo, da se komunizem lahko prikrade v vsak javen organizem in da se bo treba pred to nevarnostjo v bodoče resno braniti.

Osebnosti

Belgrad, 17. dec. m. S kraljevim ukazom so napredovali: v 5. pol. skup. za tehničnega svetnika Vladimir Knez, tehnični višji pristav na okrajnem načelstvu v Mariboru, v 6. pol. skup. za tajnika Anton Komelj, tehnični pristav pri okrajnem načelstvu v Celju, v 7. pol. skup. Vladimir Petrov, tehnični pristav pri okrajnem načelstvu v Novem mestu, E. Navinšek, tehnični pristav pri tehničnem oddelku banke uprave v Ljubljani. Za tehnika je imenovan Janko Dolenc pri okrajnem načelstvu v Dubrovniku.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. decembra. m. Na rojstni dan blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja sta imela krstno slavo Dom kralja Aleksandra I., ki ga je blagopokojni kralj zgradil na Dedinju za srednješolsko mladino, in Društvo nosilcev Karađorđeve zvezde.

Belgrad, 17. decembra AA. Po poročilu Narodne banke z dne 17. decembra je po nemškem Vrhingu izplačana poslednja aviza št. 9206, po italijanskem pa št. 76.801.

Belgrad, 17. dec. m. Sreči je odpotoval v Zagreb predsednik senata dr. Ljubomir Tomašić.

Tako ga bom ozmerjal, da bo moral v slova pogledati, kaj prav za prav

Novo vodstvo ljubljanske občine

Dr. Juro Adlešič

Dr. Vladimir Ravnihar

S kraljevim ukazom od 14. decembra letošnjega leta sta bila, kakor smo že včeraj poročali, razrešena dr. Vladimir Ravnihar kot predsednik mestne občine Ljubljana in prof. v. p. Evgen Jarc kot podpredsednik mestne občine. Hkrati so bili z odlokom ministra notranjih del isti dan razrešeni dolžnosti vsi dosedanja člani občinskega odbora občine Ljubljana. S kraljevim ukazom pa je bil postavljen za novega predsednika ljubljanske občine dr. Juro Adlešič v Ljubljani, za podpredsednika mestne občine pa dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani. Z istim odlokom od notranjega ministra pa je bilo postavljenih 54 novih članov občinske mestne uprave.

Novoimenovani župan dr. Juro Adlešič se je rodil 1884. leta v Adlešičih pri Crnomlju. Z uspehom je končal gimnazijske študije v Ljubljani ter nato odšel na Dunaj, kjer se je posvetil pravnemu

študiju. Leta 1910. si je že priporil doktorat iz pravnih ved ter je nato odšel v Ljubljano. Več let je prebil v pravni praksi na sodnji in v advokatskih pisarnah. Leta 1918. pa je odprl lastno advokatsko pisarno ter se tudi temeljito posvetil študiju najvažnejših gospodarskih in političnih problemov. Kot strokovnjak-pravnik je tudi posegal v politično življenje in ko je prišla oblastna skupščina, je bil leta 1927. izvoljen vanjo, kakor tudi v občinski odbor, kjer je prevzel finančni referat. Poleg udeleževanja v političnem življenju je g. župan tudi svoji stroki posvetil vso ljubezen in zadnja leta je bil član komisije za odvetniške izpite in član komisije za pravosodne izpite na univerzi. Prepričani smo, da je z novim g. županom dobila Ljubljana moža, ki je poleg strokovne sposobnosti tudi v vseh drugih problemih socialnega, kulturnega in gospodarskega značaja tako podkovan, da bo gotovo vedno uspel, kadar bo treba prebrskati kakršne koli težave mestne občine.

Razgovor z novim ljubljanskim županom

Novi župan, g. dr. Juro Adlešič je sprejel našega poročevalca in mu odgovoril na vprašanja, ki bodo prav gotovo zanimala vse ljubljanske prebivalce.

Gospod župan, kako nameravate reševati pereče gospodarske probleme, ki vedno bolj tarejo mestno gospodarstvo?

Res je, da je mestno ljubljansko gospodarstvo v zadnjih letih zašlo v položaj, ki nikakor ... prijeten, čeprav d. loma tudi razumljiv. Povojna doba konjunktura je obetala vse drugačno bodočnost, kakor pa jo je prinesla grenka resnica. Razumljivo je seveda, da so pred leti ogromne investicije za katere se je odločila mestna občina pri gradbi stavb, regulaciji Ljubljane in pri preureditvi tramvajskega omrežja, obetale vse lepše in ugodnejše odplačevanje. Kriza, ki je tako silovito zavrla vse naše gospodarstvo, je tudi mestnemu gospodarstvu marsikje prekrizala račune. Mestna občina je tako zašla v položaj, da danes le težko odlašuje svoje obveze, in pomanjkanje likvidnosti v njenem gospodarstvu prepušča vsake nadaljnjie investicije. Bodoči »gospodarski program bo imel kot glavno vodilo samo eno smer, nico, ki je že skoraj neprijetna, a nujno potrebna, namreč varčevanje in zopet varčevanje. Z varčevanjem bo treba doseči ravnovesje mestnega gospodarstva, ker na večje dohodke občina nikakor ne more računati. Prav gotovo bodo zadovoljni vsi, če se bo mest. gospodarstvo ustalilo vsaj toliko, da se bodo redno krili tekoči izdatki in redna odplačila, ki so že itak dosežla ogromno višino.

Gospod župan, ali vam bo mogoče ugodno rešiti vprašanje likvidnosti Mestne hranilnice?

Mestna hranilnica je prav tako kakor nešteto drugih zavodov prišla v neprijeten položaj, ki pa se bo zboljšal le v tem primeru, če bo rešena prošnja za zaščito. Seveda je pa ugodna rešitev te prošnje vezana na posojilo 30-40 milijonov Din pri Drž. hipotekarni banki. Če bo uspelo občini, da izposluje hranilnici to posojilo, potem bo tudi Mestni hranilnici zagotovljena vsaj delna likvidnost, pri čemer bodo prišli v poštev seveda najprej mali vlagatelji. S tem pa je prav tako zagotovljeno poziviljenje gospodarskega in denarnega prometa vsaj v okviru Mestne hranilnice, tako, da sem prepričan, da bi ugodna rešitev mnogo pomenila v pozitivni gospodarstva sploh.

Abesinski „ras“ odšel v Belgrad

Maribor, 17. decembra.

Kakor je »Slovenec« poročal v svoji današnji številki, smo imeli v Mariboru redkega gosta — pravega pravčatega Abesinca in še oficirja povrhu, ki je ušel iz italijanskega ujetništva ter se priklatil v Maribor. »Ras« Zulmah Slumo — pravzaprav ni noben »ras« — ampak navaden abesinski nižji častnik, je bil včeraj popoldne gost garnizijskih zaporov v vojašnici 45. pešpolka. Pa se mu tam ni slabo godilo. Neprestano je imel obiske — mlade častnike, ki so postregli redkemu gostu, a čimer so mogli. Najbolj so mu dišale naše cigarete, dočim je o italijanskih pravil, da se zaniče, pa tudi z drugimi dobrotami in celo z vinom se je sprijaznil in ni mogel dovolj prehaliti gostoljubnih častnikov. Pogovorjali so se z njim v nemščini, ki jo za silo lomi ter v francoščini, ki jo govori perfektno. Razven tega pa je trdil, da se govori španski, japonski in nekaj abesinskih jezikov. Kot trgovca je prišel v stike z vsem svetom ter se je naučil jezikov. Pripovedoval je zanimive zgodbe iz vojne. Kako posebne vojaške izobrazbe ni nikoli užival. Kot pripadnik izvoljenega ljudstva se je raje pečal s trgovino. Kljub temu so ga kot izobražena napravili pri mobilizaciji kar takoj za ofi-

cirja ter ga poslali na fronto. Tudi drugi inteligentnejši mladi možje so v Abesiniji čez noč postali oficirji, ker je pravih častnikov primanjkovalo. Na vprašanje, kako se bojujejo Italijani, je odvrnil, da jih je videl šele za fronto v zaledju. V prvi črti so bili le Askari-domaćini, ki so sorodni Abesincem in ti so seveda zelo hrabri, kot njihovi nasprotniki, le da so neprimerno bolj oboženi od Abesincev. Vodi jo jih pa beli oficirji. Njegovih tovarišev je zelo veliko padlo, ker je moderno italijansko orožje strahovito delovalo. Z ujetnikom so Italijani lepo ravnali. Vseeno se mu je v Trstu stozilo po svobodi ter jo je popihal z avtom na tirolsko mejo. Avstrije ga niso prav nič ovirali, nasprotno so ga celo nagovarjali, naj gre v Jugoslavijo, kjer ga bodo lepo sprejeli. Verjetno, da so bili veseli, da se iznebe takega gosta, ki bi ga Italijani morda zahtevali nazaj. Čez mejo je prišel pri Plažu v družbi dveh potepuhov. Rad bi prišel nazaj v Abesinijo, pa ne ve, kako bo to izpeljivo. Denarja pa ima, ker so bogati sorodniki v trgovskih zvezah z evropskimi tiskarji. Čudnega gosta je še včeraj vojno ministristvo telefonično zahtevalo v Belgrad ter so ga poslali z vojaškim spremstvom sinoči v prestolico.

K skupščini Zveze za tujski promet

Že davno so minili časi, ko se je na tujski promet, ako ga za tedanje razmere moremo tako imenovati, gledalo kot na neko slučajno in za deželo celo nepotrebno stvar, ki naj bi bila samo privilegij višjih slojev. Že v prvih povojnih letih je zlasti Slovenija začela spoznavati vso pomembnost tujskega prometa. In potreba po čim bolj organiziranem in sistematiziranem pospeševanju tujskega prometa je rodila razne organizacije, klube in društva, ki so se začeli intenzivno baviti s tujskim prometom. Vse te posamezne organizacije pa je povezala v organizatorično urejeno celoto Zveza za tujski promet v Sloveniji s sedežem v Ljubljani in Mariboru. Zgodovinar, ki bo pisal kroniko slovenskih krajev, svojega dela ne bo opravi popolno, ako ne bo omenil uspehov, ki jih leto za leto dosega ta zveza ter s tem privablja v deželo vedno več tujcev in s tem v nemali meri nadomešča tudi materijalne izgube, ki jih trpi ljudstvo radi sedanjih splošnih gospodarskih perturbacij.

Tudi sedanjí občni zbor, ki ga ima Zveza za tujski promet v dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, je le majhen člen v verigi nešteti prizadevanj zveze, da doseže tujski promet pri nas ono višino, ki jo slovenska dežela s svojimi naravnimi krasotami zasluži.

Skrbno in natančno so strokovnjaki proučili vprašanja, ki so v zvezi s čim modernejšo propagando tujskega prometa, ter povezali vse zaključke v lepo prirojeno celoto, da predložijo potem svoje predloge in zahteve pristojnim činiteljem, katerih dolžnost je, da posvečajo temu tako važnemu gospodarskemu faktorju vso potrebno pozornost.

Nesteto je stvari, ki ovirajo, da se tujski promet pri nas ne razvija tako, kakor bi se mogel razviti. In da opozori pred vsem na te ovire, se sestaja danes izredni občni zbor, na katerem bodo referenti za posamezna vprašanja po predhodni proučitvi predložili svoje predloge.

V prvi vrsti gre za vprašanje pravočasne sklenitve vsakoletnih mednarodnih tujskoprometnih dogovorov. Zlasti letošnji primer iz Avstrije je nujen, koliko škode lahko povzroči prepozno sklenjena konvencija. Občni zbor bo predlagal, naj se vsi sporazumi z državami, ki prihajajo v poštev, sklenejo najpozneje do prvega marca vsakega leta.

Dalje se bo občni zbor pečal z vprašanjem o organizaciji naše tujskoprometne propagande v inozemstvu. V tem oziru bo predlagal, da se v vseh v poštev prihajajočih državah osnujejo posebne tujskoprometne in propagandne pisarne, kakor imajo to že urejeno vse naprednejše države.

Na dnevnem redu bo razpravljanje o tehnični izpolnitvi naših tujskoprometnih naprav v inozemstvu. V tem oziru je namreč nujno potrebna reorganizacija ter se mora zlasti preprečiti, da Slovenija ne bo, kar se je doslej že dogajalo, zapostavljena.

Škofjeloški policaj pred sodniki

Obsojen na šest let robije, ker je na surov način ubil cigana

Ljubljana, 17. junija. Mali kazenski senat, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Kovač, je danes sodil bivšega občinskega policaja v Škofji Loki Alojzija Žužka, rojenega 16. oktobra 1905. v Podulaku, pristojnega v Velike Lašče, obtoženega zločina uboja po čl. 178/II. k. z., da je 8. novembra letos v Škofji Loki s pendrekom tako pretepal 27-letnega cigana Leonharda Rajharta, da je ta pretep povzročil pri njem živčni šok in da je zato Rajhart umrl na otrpnenju srca. Javno obtožbo je zastopal drž. tožilec dr. Hinko Lučovnik, obtožena pa je ex offo branil odvetnik dr. Ivan Modič.

Obtožnica v kratkih stavkih opisuje, kako je obtožena ponoči 8. novembra prišel v gostilno pri »Prajerici« in pozval cigana Leonharda ven v vežo, kjer ga je najprej vprašal, če ga je res ovadil in če je predložil zdravniško spričevalo o poškodbi, ki mu jo je storil dan poprej s tem, da ga je v občinskem zaporu udaril s pendrekom. Ko mu je mladi cigan prihrdil, ga je obtoženec zagrabil in začel neumisljeno s pendrekom pretepati, iz veže ga je vlekel na dvorišče, od tam nazaj skozi vežo na cesto, kjer je po ciganu udrihal kakor besen in divji. Ljudje in cigani so ga prosili, naj pusti cigana na miru. Zaman. Grozil je celo ljudem, da jih pretepe, če ga ne pustijo. Cigana je s pendrekom udaril 22-krat. Obtoženec se je v preiskavi izgovarjal, da ga je cigan, dosti šibkejši, najprej napadel.

Zagovor obtoženec

Alojzij Žužek, krepak in visok človek, je citnično odgovarjal na vsa predsednikova vprašanja. Predsednik: »Priznavate, da ste cigana tepli?« Obtoženec: »Seveda sem ga...« »Kolikokrat ste ga udarili?« ... »Kolikokrat?« Se ne vem spominjati... »Kaj je bil vzrok?« ... »Kaj je bil vzrok?« »Ker ni hotel iti z menoj na stražnico.« Dan poprej je aretirat 2 cigana, ker sta v gostilni igrala prepovedano igro z nekim mesarjem. Odšel ju je v občinski zapor. Predsednik: »Pravijo, da ste ju v zaporu tepli s topim predmetom!« »Starega sem udaril, ker mi je psoval mater.« ... Predsednik: »Dejstvo je, da je cigan predložil zdravniško spričevalo s tem, da ste ga udarili.« Obtoženec molči. Nato je omenil, da je usodne noči poklical cigana iz gostilne v vežo. Pozval je še dva brivca, da bi bila priči razgovoru s ciganom. Udaril sem cigana, je obtoženec nadaljeval, s pendrekom, ker ni hotel iti z menoj. Predsednik: »Ali ste slišali, kako je vas prosil ter klical očeta in mater na pomoč?« ... »Nikakor ne.« ... »Ali ste slišali, da so vas cigani prosili, da ga nikar ne tepite, ker ima slabo srce?« ... »Ne!« ... »Zakaj ste ciganko Alojzija udarili?« ... »Pravim, da ne vem.« Državni tožilec: »Vlekli ste ga na dvorišče, nato pa na cesto? Zakaj?« ... »Ne vem. Se ne spominjam.« Drž. tožilec: »Ali je vas cigan napadel?« ... »Seveda me je prvi.« Predsednik: »Bil je slaboten in bolehen fant. Cigani, kakor veste, niso nasilni.«

Zanimive izpovedbe prič

Prva priča Fran Krašček, brivec, ki je sledil vsemu dogodku od kraja, je točno opisal nastop policaja Žužka. Videl je, kako je padel pendrek po ciganu. Na cesti se je cigan sesedel in ni mogel naprej. Predsednik: »Kdo mu je povedal, da je na srcu bolan?« Priča: »Ciganov oče, ki je prošil, da naj ga ne tepe.« Predsednik: »Ali je cigan stražnika napadel?« ... »Ne. Nisem videl. Bil sem ves čas zraven.« »Kolikokrat ga je udaril s pendrekom?« ... »Najmanj 22-krat po hrbtu.«

Druga priča brivec Rudolf Prevec je drastično opisal divjaki nastop stražnikov. Na cesti so ciganu prinesli vode. Tudi stražnik jo je prinesel. Predsednik: »Pa mu jo je zlijl za vrat... Ali je cigan stražnika napadel?« ... »Se dotaknil se ga ni.«

Tričrta — teatralen je bil nastop cigana Rudolfa Rajharta, očeta pokojnega Leonharda.

Posebno poglavje bo tvorila razprava o železniskem prometu v Sloveniji. Potrebna je rekonstrukcija proge Ljubljana—Karlovec, da se poveča hitrost. Ravno tako je potrebno povečanje nekaterih kolodvorov, posebno ljubljanskega, ki je danes kljub desetkrat povečanemu prometu še vedno tak, kakršen je bil pred 80 leti, ko je bil zgrajen. Nešteto je nedostatkov, ki naravnost odbijajo inozemcem voljo za obisk naših krajev. Tako n. pr. manjka na raznih progah direktnih vagonov. V tem oziru je zlasti potrebna uvedba direktnega vagona Praga—Bled. V sezoni je dalje potrebno, da se gotovi vlaki po številu vagonov povečajo, da se ne bo zopet dogajalo, da morajo n. pr. Čehi, ki potujejo na naše Primorje, ves čas vožnje po Jugoslaviji prebiti stoje. Ena najvažnejših železniskih tujskoprometnih zahtev pa je gotovo zahteva in potreba po uvedbi motoriziranih vlakov. Če se taki vlaki uvajajo na raznih drugih, v tujem prometu manj važnih progah naše države, je gotovo ne samo opravičena želja, marveč tudi zahteva, da se taki motorizirani vlaki uvedejo tudi v Sloveniji vsaj na najbolj frekventiranih progah.

O neznosnem stanju naših glavnih cestnih žil se govori že med avtomobilisti iz najrazličnejših delov Evrope. Zato ni čuda, da obisk inozemskih avtomobilistov neprestano pada. Še pred par leti je prahajalo v našo državo n. pr. na meji v St. Ilju v času sezone dnevno povprečno 200 avtomobilov — letošnji sezam izkazuje le dva avtomobilista dnevno. To je dokaz, ki naravnost kriči po potrebi zboljšanja naših cest, posebno onih, ki vodijo od meje.

Današnji občni zbor bo razpravljal tudi o značnem prometu v Sloveniji. Tu je pred vsem poudariti potrebo po uvedbi novih linij, dalje po izenačenju potniške tarife na progi Ljubljana—Sušak s tarifami na ostalih progah v državi itd.

Je še mnogo vprašanj, ki nujno zahtevajo rešitev in s katerimi se bo pečal občni zbor. So to še pred vsem razmere v poštne prometu, dalje neugoden in spremembe potreben kriterij za dosedajšega popusta po § 11 železniške potniške tarife, končno ovirajoče določbe v klirinškem prometu itd. itd.

Ko bodo danes naši tujskoprometni propagatorji razpravljali o vseh teh problemih, jim moramo želeiti le čim več uspehov.

POZOR!

Gramofonske plošče
za Miklavža in Božič

po izjemnih cenah

Din 10— Din 15— Din 25—

Ne pozabite na iglice!

JV. BONAČ SELENBURGOVA 5

Škofjeloški policaj pred sodniki

Obsojen na šest let robije, ker je na surov način ubil cigana

Kot blisk so mu žarele oči, odsevajoče gnjeva do obtožena. Oče je med drugim z dvignjenim glasom povedal: »Slišal sem, kako je sin klical na pomoč: Tata! Tata! Obrnil se je proti obtožencu: »Neumem bil, da te, baraba, nismo ubili!« Pa smo vedeli, da imamo v Jugoslaviji pošteno sodnijo. Branil sem sina, pa je še mene udaril. Hčerko, 15-letno Mački, je ta prokleti lump, baraba, svinja, tudi pretepal.« Sam je stražniku povedal, da je sin na srcu bolan.

Prečitani so bili nato zapisniki nekaterih prič, ki so enako kot te izpovedale, izključujoč, da bi bil cigan stražnika napadel. Ko je stražnik vili cigana vodo za vrat, se je nasmehnil: »Tako morate napraviti!« Ko je skušal neki delavec miriti, mu je stražnik osorno dejal: »Marš! Bom še tebel!« Pozneje je stražnik odšel in na cesti je nezavesten obležal Leonhart, ki so ga cigani odnesli v svoj šotor. Tam je kmalu umrl. Sodna obdukcija je dosegla, da je cigan dobil pri pretepanju živčni šok in da je umrl na otrpnenju srca.

Drž. tožilec dr. Lučovnik je zahteval strogo kazn, ker je ta slučaj edinstven v kriminalni literaturi. Branilec dr. Modič je predljal za oprostiti sodbo, povdarjajoč, da ni vzročne zveze med pretepom in smrtjo. Po kratkem posvetovanju senata je bila ob 13. razglašena

sodba:
Alojzij Žužek je kriv zločina uboja in se obsoja na 6 let robije, v trajno izgubo javne službe, kakor tudi v trajno izgubo častnih družbiljskih pravic.

V utemeljitvi je predsednik naglašal, da smatra sodišče za dokazano, da je med smrtjo Leonharda Rajharta in pretepanjem s pendrekom vzročna zveza: Olajševalno: dejansko priznanje, obtežilo: izredna surovost in popolno nezakonito postopanje javnega organa.

Če hočeš vesel, čvrst in zadovoljen biti, moraš vedno

NAŠ ČAJ — piti!

Premiera velikega verskega filma

Danes ob 20 se v kinu Union vrši premiera veličastnega pasijonskega filma »Golgota«. Te vrste filmov, zlasti ameriških, smo videli že dosti, toda nobeden ni ustrezal ne po vsebini ne po izvedbi velični skrivnosti, ki mu je tvorila vsebino. Francoski katoličani, ki so na filmskem področju najagilnejši, so pa hoteli iz evangelijske snovi o odrešenju narediti res dostojno delo, nekaj filmski pasijon. Zato se niso zbal ne žrtve — film je veljal nad 50 milijonov —, ne odpora, na katerega je moral film pri judovskih produkcijskih in izposojevalnih trstih naleteti. Kanonik Raymond, duša kat. filmskega dela v Franciji, je po evangelijski napisal tekst, filmsko podoba pa je delu dal največji francoski režiser Julien Duvivier. Naredila sta res umetnino, ki v čudovitih podobah oživlja med nami zgodbo Zveličarjevega življenja in trpljenja. Delo se je vršilo z največjo skrbnostjo, zgradili so cel del starega Jeruzalema, natančno po svetopisemskih in zgodovinskih podatkih. Historične obleke je dal na razpolago jeruzalemski muzeji sodelovalo je pri filmu nad 400 ljudi, med njimi največje umetniške moči francoskega filma: Robert Le Vigan, Harry Baur in drugi. Lahko rečemo, da je »Golgota« prvo veliko umetniško delo na področju verskega filma. Doseglo je velike uspehe v Franciji, Italiji, Belgiji, Holandiji in drugod. Predvajanje se je povsod vršilo pod pokroviteljstvom cerkvenih knezov.

Poslilite naročnino!

Drobne novice

Koledar

Sreda, 18. decembra: Gracijan, skoči; Teotin in tovariši, mučenci.

Novi grobovi

+ V Litiji je umrla ga. Marija Gruber, vdova po oficijalu drž. zastopništva. Pogreb bo v sredo ob pol 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zaljučim naše sožalje!

Osebnosti

= Iz orožniške službe. Odrejeni so za po-veljnika celjske čete dravskega orožniškega polka orožniški kap. I. razr. Franjo Stojan; za vodnika dolnje-lendavskega voda dravskega orož. polka orož. poročnik Ciril Legat in za vodnika kninskega voda primorskega orožniškega polka orož. poročnik Ivan Čauš, doslej vodnik kamniškega voda dravskega orož. polka; za vodnika kamniškega voda orož. poročnik Dragisa Lazarevič, doslej vodnik leskoveškega voda varbarskega orož. polka, in za vodnika novomeškega voda dravskega orož. polka orož. poročnik Blagoje Knežević, doslej vodnik kraljevskega voda moravskega orož. polka.

= Imenovan je za vršilec dolžnosti vojaškega predstavnika v Franciji, Spaniji in Angliji s sedežem v Parizu inženjerski polkovnik za generalštabne posle Djordje Glisic, doslej pomočnik načelnika štaba II. armade oblasti.

brezbriznem stricu, skupaj z bratrancem Mirkom. Ta je že zašel med slabo tovaršijo, ki je skušala za vsako ceno pridobiti zase tudi zdravega, vedrega, nadarjenega in poštenega Tirolca, in se je posluževala v to svrhu vseh sredstev, ki pa so ostala spriču odločnega nastopa našega Hinka brez uspeha. Ugled katerega si je pridobil med svojimi tovarši, mu je omogočil, da je ustanovil na gimnaziji Marijino kongregacijo in pritegnil s svojim zgledom tudi svojega bratrance Mirka. Vsa zgodba se razvija naravno in živahno, brez dolgozevnih moraliziranj in vsiljivega pobožništva — zato bo mladina knjigo prebrala v duhu in z največjim zanimanjem. Naj bi ne bilo očeta ali matere, ki ima sina ali hčerko v šolah, da bi mu ne dala v roke te zlate knjige.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Nesreče. Desno nogo si je zlomila Malner Franica iz Prezida pri Cabru. Ker je bila poškodba precej nevarna, so jo prepeljali na zdravljenje v ljubljansko bolnišnico. — Delavcu Kosu Fr., zaposlenemu v tovarni polihista Remec v Duplici, je padel v tovarni težak hlad na glavo in ga tako hudo poškodoval da so ga morali prepeljati z rešilnim avtomobilom v ljubljansko bolnišnico. — Hlapca Kluna Valentina iz Logatca je udaril voz tako nesrečno, medtem ko je konj nepričakovano potegnil voz, da mu je zdrobil desno roko.

Gospa Ivanka ima prav!
Da ima rajša, če postane pri pranju voda umazana, pravi gospa Ivanka. Je to mogoče? Da! Obilna, gosta in bela pena Zlatorogovega mila ima neverjetno moč, da razkroji in odplavi vsako nesnago, pa četudi se skriva v notranjosti tkanin. Perilo postane snežno belo in - odplavljena umazanost počrni vodo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Novoletna voščila za »Slovenca« prosimo najkasneje do božiča, kar dojde pozneje, ne bo moglo biti uvrščeno pod glavno skupino.

— Za zavetišče sv. Jožela v št. Vidu nad Ljubljano je delavstvo v tovarni »Stora« ob smrti blagopokojne Rezke Verlic zbralo Din 150. Za ta božični dar se iskreno zahvaljuje škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljubljani (Martijanišče, Poljanska cesta 28).

— Avtomobilski klub kralj. Jugoslavije, sekcija Ljubljana, opozarja svoje članstvo ter vse ostale avtomobiliste na zanimivo predavanje »o avtomobilizmu v Jugoslaviji«, ki bo drevi ob 7 v okviru nacionalne ure na radiju. Predaval bo predsednik zagrebške sekcije Avtoškola g. Milan Bošnjak. Predavanje prenaša tudi ljubljanska radiopostaja.

Gospodinjice, glejte na svojo korist!
ADRIA žitna kava je izvrstna in poceni!

— Dostava brzojavk. V »Slovenca« od 15. decembra t. l. št. 289, je izšel dopis iz Smihela pri Novem mestu, naslovljen: »na naslov pošte uprave v Novem mestu«. Blagovolno sprejeti sledeče poiznailo: Pošta Novo mesto je v obeh primerih radi dostave brzojavke postopala pravilno v smislu člena 108, zadnji odstavek pravilnika za telegrafsko službo v notranjem prometu iz leta 1921. Na želje odposiljateljev brzojavk, kateri pošti niso znani, se ta pač ne more ozirati. Kar se tiče ustanovitve poštne urade v Smihelu, pa se je dopisnik očitno zmotil, ker ustanovitvi pošte ima pravico po obstoječih zakonih v potrebnih primerih edinole ministrstvo pošte v Belgradu, nikakor pa ne uprava pošte. Radi točnosti je po uradnih podatkih Birča vas oddaljena od poštne urade Novo mesto 1,9 km. Smihel pa 2 km. — Upravnik pošte Novo mesto: Ivan Kambič.

Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana naravna

Franz-Josefova

grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je Franz-Josef-ova grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj oči prebavni kanal s saliniskim sredstvom za odprtje.

— Našemu dijaštvu — obojega spola — najprimernejše darilo je nedvomno knjiga! Luc z gora — iz življenja mladega fanta Po Fr. Weiserju poslovenil Joža Jagodic, Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1932. str. 131. Cena broš. izv. Din 15.—, vez. Din 22.—. — Zlata knjiga, ki bi morala priti v roke res prav slehernemu mlademu fantu, — pa najsi bo še gimnazijec ali akademik. Samo kdor je sam preživel dijaška leta, bo videl, kolikim nevarnostim in pastem so izpostavljena mlada neizkušena, nepokvarjena srca in kako ravno v teh letih potrebujejo poštenega prijatelja in trdne opore. In prav takale knjiga je dozorevajočemu di-jaku najboljši prijatelj in najtrdnjša opora. Preprosta in preprečevalna je ta zgodba: Hinka, ki je deslet študiral v Inomostu so poslali stariši v šesto šolo na Dunaj, kjer je stanoval pri svojem, versko

— Hudo obsojeni vlomilci in tatovi. Mali senat v Ljubljani je včeraj hudo sodil vlomilce, tatove, skrunilca 13letne deklice in ubijalca škofje-loškega policaja. Vsi skupaj so bili obsojeni na 13 let in 11 mesecev zaporne kazni, strogi zapor in robijo. Najprej so včeraj prišli pred senat trije drzni tatovi, ki so letos septembra do sredi oktobra v Ljubljani izvršili okoli 10 vlomov. Veseljačili so pozneje po Dolenjskem. Nakradli so mnogo zlatnine in raznega blaga v skupni vrednosti 12.700 Din. V šoli so bili slabi učenci in predsednik je pripomnil: »V šoli se niste dobro učili, pač v novi, tatinski šoli dobro napredujete.« Zaradi vlomov so bili obsojeni: potepuh Bakše Ivan iz Šmarče vasi na Dolenjskem na 1 leto in 8 mesecev, Ljubljančan Rudolf Pipa na 3 leta in Lojze Markino iz Zadobrova na 1 leto strogega zapor. Neki skrunilec je dobil 8 mesecev. Kaznovani pa so bili še drugi tatovi.

Volitive esen —————> Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči. Ljubljana — Šiška

— Predavanje »Narodne knjižnice in čitalnice« v Zagrebu, Kraljice Marije ul. 3. V sredo 18. t. m. ob 20¹⁵ predava g. univ. prof. dr. Milan Prica o temi »Prirodna otpornost ljudskega tijela« (s projekcijami). Vstop prost.

Kjer nimajo Petanjske Slatine tam slabo se počutite!

KINO UNION
Danes ob 20 uri - premiera
Pretrstljivi pasijonski misterij, drama o Odršenju, prvi umetniški in versko neoporečni film te vrste

GOLGOTA

Režija: Julien Duvivier, mojster francoskega filma.

Glasba: Jacques Ibert.
Sodelujejo: Robert le Vigan, Harry Baur, nad 4000 statistov. Kostumi iz jeruzalemskega muzeja.

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15 ure dalje

Liubljana

— Proti monopolizaciji šolskih knjig. Ta teden je odpotovala v Belgrad posebna deputacija, ki bo na pristojnih mestih izročila spomenico, v kateri opozarja na škodljivost monopolizacije šolskih knjig in bo v prvi vrsti zahtevala razveljavljenje razpisa za sestavo novih enotnih šolskih knjig. Deputacijo tvorijo: predsednik društva šola in dom bivši prosvetni šef dr. Dragotin Lončar, predsednik Društva tiskarnarjev g. Maks Hrovatin ter predsednik ljubljanske podružnice Zveze grafičnih delavcev g. Drago Kosem. Spomenico pa so podpisali: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Zveza društev šola in dom, Društvo tiskarnarjev, organizacija knjigotrožcev, organizacija knjigoveskijh podjetij, društvo faktorjev ter ljubljanska podružnica Zveze grafičnih delavcev.

— Božična pevka prireditev Ciril-Metodovega zbora iz Ljubljane v četrtek zvečer ob 20 uri v frančiškanski cerkvi ne bo predolga. Na sporedu je 14 starih sloven. božičnih pesmi, deloma že čisto ponarodelih, ki so kratke a po svoji izrazitosti domači melodični črti in skrbni harmonizaciji zelo ljubke. Zaradi preprostosti bi v rokah povprečnega zbora komaj dosegle uspeh, ki ga po svoji značilni lepoti zaslužijo. Ciril-Metodov zbor ob Sv. Kristofa je pa pod vodstvom skladateljca Ludovika Puša prišel od strogih kritikov med najboljše ljubljanske zbore in bo tudi iz preprostosti znal izkusiiti lepoto, ki je vprav lahkim domačim pesmicam značilna. G. Puš se mnogo uvarja zlasti z našo narodno pesmijo (njegova zelo uspela interpretacija solističnih vložkov na koncertu Akad. pev. zbora je znana) in bo tudi s svo-

Ali potrebujete sredstvo za izčiščenje?

Zgodaj zjutraj bodele imeli normalno, blago izpraznjenje. ako vzamete prejšnji večer 2—3

ARTIN-DRAŽEJE
Dr. WANDERJA

Dobe se v vseh lekarnah v 30 sek. po 12 dražej Din 8— in v zavrtkih po 2 dražej Din 1'50.
Oglaš. reg. pod S. br. 12258/32.

Maribor

— Naši olimpijski plavalci bodo trenirali v Mariboru! V nedeljo se je vršil občni zbor Jugoslovanske plavalne zveze v Zagrebu. Mariborski SSK Maraton je dobil na zborovanju sila laskavo priznanje za odlično izvedbo juniorskih plavalnih tekem na Mariborskem otoku. Viden znak tega priznanja je sklep, da se poveri prihodnje leto izvedba plavalnih tekem za seniorsko prvenstvo, ki bodo združene s tekmovaljem poedincev, katerega se udeležijo tudi najboljši juniorji SSK Maratona v Mariboru meseca julija. To bo zopet največja plavalna prireditev v državi, na kateri se bo izbrala tudi naša državna reprezentanca za berlinsko olimpijado. Ta olimpijska reprezentanca bo potem trenirala do olimpijade v Mariboru ter se bodo v tem času vršile na otoku velike mednarodne plavalne prireditve. Za Maribor bo to vsekakor velika propagandna akcija, ki bo sloves njegovega krasnega kopališča še bolj popularizirala.

— Ljudski oder vabi mariborsko občinstvo, da posesti v velikem številu v nedeljo 22. t. m. ob pol 5 popoldne dvorano na Aleksandrovi 6, kjer se vprizori Funtkova trojeanka »Tekmac«. Drama obravnava častihlepnost, ki tira umetnika v obup in propast samo zato, ker ga je prekosil njegov učencec. Z lepim obiskom bo marljivo in požrljivo kulturno udejstvovanje Ljudskega odra najlepše poplačano. — Na Stefanovo, dne 26. t. m., vprizori Ljudski oder istotam Nušičevo komedijo »Sumljiva oseba«, ki nam obeta obilo zdravega smeha. Prijatelji odra prav iskreno vabljenei.

Pišame, srajce, puloverje, samoveznice, najlepše božično darilo — dobite pri domači trdki I. Babič, Gosposka 24.

— Prijatelj večer. Kot tretji zgodovinski večer se vrši v četrtek 19. t. m. v študijski knjižnici ob 8 zvečer »Prijatelj večer«. Predava dr. Trdina o univ. prof. dr. Ivanu Prijatelju.

— Preloženi uradni dan zbornice. Zaradi nujnih poslov pri zbornici TOI v Ljubljani se uradni dan iste v Mariboru preloži od srede na ponedeljek 23. t. m.

— Alpinistična šola. S pomočjo in po vzorcu TK Skale namerava Zimskosportni odsek v Mariboru organizirati visoko alpinsko šolo liti predavatelji, kakor pri TK Skali bodo poučevali na podlagi skioptičnih slik. Spored predavanj je sledeč: 18. dec. dr. Reja Oskar: Vremenslovje, spoznavanje vremena, sklepanje na prihodnje vreme. — 22. jan. 1936 dr. Breclj Bogdan: zdravstveno predavanje, higijena, prva pomoč, reševanje v gorah. — 5. febr. dr. Bohine Valter: Zemljepisna slika naših gorovij in njih postanek. — 12. febr. Zupančič Uroš, Jesenice: Plezalna tehnika, moderni pripomočki sodobnega plezalca. — 4. marca Bučar Ivan: Zaključno predavanje. — Za orientacijo v terenu in plezalne vaje v gorah se bodo terminu pozneje določili. Vsa predavanja bodo v dvorani Ljudske univerze. Vstopnina je skrajno nizka.

— Iz srea zahvaljujemo vse prijatelje, ki so našo mater spremljali k zadnjemu počitku. Marko Kranje in sorodniki.

— SSK Maraton. Seja upravnega odbora je jutri, v četrtek, ob 19. v običajnih prostorih. Za vse gg. odbornike obvezno!

— Seja mestnega sveta bo najbrž 30. decembra. Na dnevnem redu bo poleg drugega tudi vprašanje prejemkov občinskih nastavljenecv.

Moško perilo po meri
I. Babič, Gosposka 24.

— Restavracija na otoku v najem. Mestna podjetja bodo oddala restavracijo na Mariborskem otoku v najem. Zanimiv pogoj bo: konkurenčne cene v restavraciji, ki ne smejo biti višje, kot v mestu. Kopalec bodo ta pogoj veselo pozdravili.

— Operetna premiera. Prva vprizoritev na novo našudirane Kalmanove opere »Bajaderat« bo na prvi božični praznih zvečer v Narodnem gledališču.

— Umri je na Dunaju stavbeni nadsvetnik ing. Otmar Stanzer. Pokojnika, ki je zet znanega mariborskega stavbenika g. Nassimbeniga, bodo prepeljali v Maribor. Zaljučim naše sožalje.

— Velika šahovska simultanka. Mladi mariborski šahist Ivo Lešnik priredi v soboto 20. t. m. v Gambrinovi dvorani veliko javno simultanko. Sodelovali bodo združeni mariborski in okoliški šahovski klubi ter reprezentance klubov iz Ptuj, Slovenske Bistrice, Frana in Ruš. Pa tudi mariborski ženski šahovski svet se pripravlja, da pošlje na bojišče svoje predstavnice. Prijave šahistov, ki niso včlanjeni v klubih, se sprejemajo v kavarnah Astoria in Jadran.

Celje

— Zadržno-knjigovodski tečaj v Domu v Samostanski ulici se je začel včeraj za trajal do 21. t. m. Predavata revizorja Zadružne zveze gg. Ignacij Tirš in Anton Urbanija. Tečaja se udeležu »okrog 30 fantov. Zastopniki zadrug iz bližnje in daljne celjske okolice so vabljenei k tečaju, zlasti za petek in soboto, 20. in 21. t. m.

— Zelo pametno. Včerajšnje »Jutro« so hudoje, ker je ravnateljstvo drž. dvorazredne trgovske šole v Celju »prisililo« zavodno združenje »Korotan« na trgovski šoli, da je izstopilo iz Zveze kulturnih društev v Ljubljani. Mi ta sklep ravnateljstva toplo pozdravljamo, čudimo se le, da se ni to zgodilo že prej.

— Nevarno igranje s patrono in samokresom. 22-letni pos. sin Lesjak Martin iz St. Vida pri Grobelnem je našel v ponedeljek patrono: ker je mislil, da je prazna, je po njej tolkel toda patrona je eksplodirala in mu odrgala na vsaki roki po dva prsta. — V nedeljo se je v Vrački pri Podčetrku igral neki moški s pištolo. Pištola se je sprožila in krogla je zadela 31-letno pos. hčer Kristino Plevnik v levo roko. Oba ponesrečenca so zdravita v celjski bolnišnici.

— Apologetični odsek DMK ima drevi seštanek. Na dnevnem redu je predavanje: Naša skupnost. Pri tej priliki bo imel odsek tudi božično.

— Vojni invalid Anton Smola je izgubil listino z važnimi invalidskimi dokumenti, ki imajo namen samo za imenovanega. Pošten najditelj je naprošen, da odda listino z dokument v »Slovenca« podružnici.

Popolnoma zastonj in brezobvezno

sino Vam vsak čas na razpolago z nasveti in proračuni za poljubno oglaševanje v našem dnevniku v

božični in noveletni dobi

Potrudite se osebno v eno naših uprav ali kličite telef. št. 29-92
Mariborčani kličite 29-50
Celjani pa 1-76

Oglaš. za izdajo »zlate nedelje« sprejemamo do 21. decembra popoldne, za božično številko pa samo do 23. dec. opoldne

Zagorje

Redukcije pri apnenicah. Radi pomanjkanja naročil apna je bila TPD primorana odpušiti vse delavstvo pri apnenicah. 10 delavcev je odpušila takoj, ostalih 16 delavcev pa bo delalo do konca decembra.

Šod krčanskega delavstva, ki se je vršil preteklo nedeljo v dvorani Zadružnega doma, je prav lepo uspel. Polna dvorana delavstva je z zanimanjem poslušala vse govore, posebno pa govor glede sanacije bratovskih skladnic.

Revizija in revizorji

Pred leti so organizacije diplomiranih ekonomistov in komercialistov v naši državi začele akcijo, da bi se njih pripadnikom, odnosno absolutom različnih visokih trgovskih šol, posebno pa naše komercialne visoke šole v Zagrebu preskrbelo tako delo, ki ne bi predstavljalo službenega razmerja v ožjem smislu besede. Tudi mi smo bili glasnik in zagovornik zamisli, da bi se uvedla obvezna revizija podjetij, ki morajo javno polagati račune in da bi te revizijske posle opravljali lahko za to najbolj poklicani strokovnjaki, absolventi visokih gospodarskih šol. Dne 15. decembra smo objavili članek s podpisom n.-g. kjer je bilo govora o novem zakonskem predlogu, s katerim naj se uvede nov poklic, gospodarskih advokatov, odn. gospodarskih svetnikov. V Ljubljani je proti koncu leta 1934. o tej temi predaval na zborovanju Združenja diplomiranih ekonomistov in komercialistov g. Lojze Pipp (njegov predavanje je objavila revija »Trgovski tovariš«, št. 1—2 iz leta 1935). S tem se je začelo v naši javnosti vprašanje, ki je že zdavnaj zagibalo gospodarsko javnost v drugih državah, saj datira zakonodaja o angleških revizorjih (Chartered Accountants) iz leta 1880. Institucija je postala v anglosaskih deželah, torej v krajih visoko razvitega kapitalizma, kaj kmalu važna, ker je vršila izredno koristno narodno gospodarsko nalogo.

Zahteve naših ekonomistov in komercialistov je deloma upošteval novi predlog trgovskega zakonika, vendar pa uvedbe posebnih revizorjev kot nadzorstva poslovanja delniških družb ni predlagal in je tako institucijo napravil samo fakultativno. V naslednjem podajamo iz obrazložitve zakonskega predloga nekaj odstavkov glede nadzorstva nad poslovanjem delniških družb.

Izvestni zakoni poznajo v sami družbi dve vrsti nadzornih organov: 1. revizorje ali revizijske komisije, katerih glavna naloga je pregled letnih računov; 2. nadzorni odbor, ki ima poleg naloge revizorjev vršiti tudi tekočo kontrolo nad upravo. Po poljskem in nemškem zakonu n. pr. pa morajo zaključne račune pregledati strokovni revizorji, katere postavlja registrsko sodišče. Angleški sistem kontrole, ki je v tem, da družbe svobodno izbirajo revizorje iz kroga strokovnjakov, ki so združeni v posebnih gremijih, ima mnogo zagovornikov in je deloma sličen poljskemu. Podobne osnove ima n. pr. tudi Madjarska, kjer pa upravni odbor družb ni upravni odbor v našem smislu, ampak je v prvi vrsti nadzorstveni organ, čeprav ima poleg tega priličen vpliv na upravljanje družbe.

Angleški in slični sistemi imajo mnogo prednosti, ker vrše revizijo strokovnjaki, ki niso zainteresirani v družbi, saj to daje veliko jamstva za objektivnost. Toda obrazložitev novega predloga trgovskega zakonika v naši državi pravi, da je obvezno nadzorstvo razmeroma drago, popolnoma nesigurno pa je če je pri nas dovolj strokovnjakov, ki bi se hoteli lotiti tega posla kot stalnega poklica in ki bi obenem po svoji moralni višini dajali dovolj jamstva za marljivost, točnost in objektivnost. To je, od-

krito priznano, mogoče najvažnejši moment, radi katerega se je morala vršiti pri nas daljša diskusija, toda vseeno je še vedno odprto vprašanje, če vendar niso koristi, ki bi jih sicer imeli od redne revizije po strokovnjakih, večje kot škode, ki nastajajo radi sedanjega ureditve revizorstva in revizij in kot škoda, ki bi jo eventualno lahko povzročili nemarni ali drugačni revizorji. Možnost je dana, da se vrši selekcija in zato bi bilo potrebno vsaj za gotovo vrsto delniških družb uvesti obvezno revizijo.

V tem oziru gre zakonski predlog od tega, da dopušča možnost v primeru, da družbeni kontrolni organi ne delajo kot treba, kot skrajno sredstvo in pravico manjšine, da registrsko sodišče postavi revizorje. V splošno usvaja zakonski predlog te-le smernice: 1. Delniška družba mora imeti poleg uprave tudi kontrolo po osebah, ki ne delajo v njeni upravi; 2. načelno mora družba imeti po svoji izbiri ali nadzorstveni svet ali revizijsko komisijo ali prvo in drugo (nadzorstveni organ); 3. družbe z delnicami na ime in z manj kot 20 člani, pa z osnovno glavnico, manjšo kot 5 milij., more namesto organa pod 2 kontrolo poveriti kakšnemu združenju za revizije, ki se po svojih pravih bavi z revizijami letnih računskih zaključkov; 4. družbe z osnovno glavnico 5 milij. in več morajo imeti nadzorstveni odbor; 5. družbe, ki imajo nadzorstveni odbor ali revizijsko komisijo, morejo s pravili uvesti poleg teh organov tudi kontrolo pod 3.; 6. družbe z isto panogo podjetja se morejo združiti v revizijske zveze, če pravila take zveze odobri oblast ki je pristojna za izdajanje dovoljenja za osnovevanje delniških družb, se morejo kontrolni organi pod 2. zamenjati s kontrolo po zvezi, toda vseeno ostane načelo pod 4.; 7. za družbe ali posamezne vrste družb, katerim je potrebno za osnovevanje državno dovoljenje, mora minister trgovine in industrije v sporazumu s pravosodnim ministrom glede kontrolnih organov in načina izvrševanja kontrole z uredbami uveljavljati posebne predpise; 8. skupščina more odrediti tudi posebne revizije; 9. če družbeni organ ali združenje za revizije ali revizijska zveza ne izvršuje predpisane kontrole, more registrsko sodišče postaviti posebne revizorje.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu vedno le domač slovenski izdelek

PERION

pralni prašek, ki bo Vaše perilo lepo belo opral.

Zahteve mariborskih tiskarn

Maribor, 17. decembra.

V lanskem proračunu je ljubljanska občina vpeljala posebno trošarino na tiskovine. S tem so bile tiskarne izven Ljubljane hudo udarjene. Poizkusile so sicer, da bi dosegle oprostitve od te trošarine in utemeljevale, da so v Ljubljani osrednji zavodi, ki naročajo za vso dravsko banovino tiskovine in da morajo biti pri teh licitacijah zunanje tiskarne v istem položaju kakor ljubljanske, ne pa, da se jim udeležba preprečuje a posebno uvoznino. To se jim ni posrečilo. Sedaj bodo vrnilo milo za drago. Zato so mariborske tiskarne zahtevale, da se na vse tiskovine, tudi na časopise, ki prihajajo od drugod v Maribor, upeje posebna uvoznina, ki bo najmanj toliko kakor je ljubljanska.

Pospeševanje zgradb stanovanj. hiš na Poljskem

Gospodarski odbor ministrov na Poljskem je po poročilih iz Varšave določil za gradbeno sezono 1936 50 milj. zlatov, iz državnega gradbenega fonda bo prišlo 45 milj. zlatov, 5 milj. pa iz delovnega fonda. V tekočem letu je bilo za kredite za zgradbo stanovanjskih hiš določenih 47 milijonov zlatov. Od kreditov za bodočo gradbeno sezono je določenih 20 milj. za splošno gradbo stanovanjskih hiš (stanovanjski bloki, male stanove, hiše ter popravila), 11 milj. za zgradbo delavskih stanovanjskih hiš, 4 milj. za priprave potrebnih zemljišč za zgradbe ter 6 milj. za zgradbo stanovanjskih hiš za male kmete, kar je prvokrat, odkar država daje kredite za pospeševanje gradbe stanovanjskih hiš. V primeri s preteklim letom so krediti za zgradbo delavskih stanovanjskih hiš po-

Č hladnih zimskih dneh uporabljajte

NIVEA-CREME

proti škodljivemu vplivu klime. Vsled eucerita, ki se nahaja v NIVEA-Creme postane koža gladka, sveža in odporna

NIVEA-CREME v doзах in tubah: Din 3.50. Din 6.
Din 12 — in Din 25 —

Borza

Dne 17. decembra 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curicha in Newyorka, narasla sta Amsterdam in London, popustili so pa Bruselj, Pariz in Praga.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na ljubljanski borzi neizpremenjen na 8.85—8.95, na zagrebški borzi je popustil na 8.88—8.98, na belgrajski pa je narasel na 8.90—9. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.925—30.725, v Belgradu pa 30.15—30.85. Nemška marka je notirala v Zagrebu nekoliko višje: 14.05—14.25. Angleški funt je nadalje popustil v Zagrebu na 246.40—248, v Belgradu pa 246.45—248.05. Španska pezeta je v Zagrebu popustila na 6.69—6.70, v Belgradu pa je notirala 7.05 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2066.79—2081.39, Berlin 1736.08—1769.95, Bruselj 737.87—742.93, Curib 1421.01—1428.08, London 215.31—217.37, Newyork 4344.73—4381.05, Pariz 289.52—290.96, Praga 181.49—182.59.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 806.267 Din.

Curib. Belgrad 7.02, Pariz 30.3725, London 15.185, Newyork 308.125, Bruselj 51.95, Milan 24.82, Madrid 42.30, Amsterdam 208.80, Berlin 124, Dunaj 56.80, Stockholm 78.30, Oslo 76.30, Kopenhagen 67.80, Praga 12.78, Varšava 58.20, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.68875, Buenos-Aires 0.83875.

Vrednostni papirji

Tendence je bila v splošnem slaba, vendar tečaji niso znatno popustili. Promet je znatnejši.

Ljubljana. 7% inv. pos. 76—78, agrarji 45—46, vojna škoda promptna 364—368, begl. obvez. 61—62, 8% Bler. pos. 81—82, 7% Bler. pos. 70—71, 7% pos. DHB 75—77.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 76—78.50 (78, 77.25), agrarji 45.50—46, vojna škoda promptna 363—364 (363.50), 12. 363—364, begl. obvez. 64.25—64.75 (dalm. agrarji 62.25—62.75, 8% Bler. pos. 81—82 (82), 7% Bler. pos. 71.50—72 (71.75), 7% pos. DHB 77 den., 7% stab. pos. (77.25). — Delnice: Narodna banka (6550—6550) (6400), Priv. agr. banka 240—242.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 76 den., agrarji 45.50 den., vojna škoda promptna 364—364.50 (364), 12. 1. 2. 3. 365 bl. begl. obvez. 60.50—62, dalm. agrarji 60.75—61.50, 8% Bler. pos. 80.50—81.50 (80.75), 7% Bler. pos. 70.75—71 (70.75), 7% pos. DHB 74 den., 7% stab. pos. 77—79. — Delnice: Priv. agr. banka 234—242, Trbovetjska 115 den., Osj. sladk. tov. 125—135.

Žitni trg

Čvrsta tendence, ki je doslej prevladovala samo za koruzo, se je prenesla tudi na pšenico in so danes cene tako pšenice kot koruze narasle. V pšenici je čvrsto tendenco pripisovati zelo slabi ponudbi. Moka je ostala za enkrat v notaciji neizpremenjena. Na ljubljanski borzi so povečane notacije za pšenico in koruzo.

Ljubljana. Pšenica bač. 79.80 kg 166—170, ban. 78 kg 166—170, oves slav. 144.50—145, koruza za suho primerno suha 1935 104—107.50, moka pšenična bač. in ban. nišla 265—275, št. 2 245—250, št. 5 225—230, otrobi pšenični bač. 110—115.

Novi Sad. Pšenica bač. 100—105, bač. ladja Tisa 172—174, bač. ladja Begej 171—173, slav. in srem. 163—165, ban. 163—168, oves in ječmen neizprem. rž ne notira, koruza bač., srem. in ban. stara 108—110, nova 104—106, moka bač. in ban. 04 in 04g 240—265, št. 2 225—245, št. 5 205—225, št. 6 180—205, št. 7 145—160, št. 8 105—110, fižol bač. in srem. beli 225—235, otrobi neizprem. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor 160—162, koruza bač. in srem. stara 106—108, suš. 109—105, gar. kval. 105—107, nova gar. kval. 102—104. Ostalo neizprem. Tendence čvrsta. Promet: 19 vagonov.

Kulturni obzornik

Slovenski biografski leksikon

Šesti zvezek

Združna gospodarska banka dela veliko narodno delo s tem, da na svoje stroške izdaja Slovenski biografski leksikon. V tem primeru so se naši gospodarstveniki zavedli svoje dolžnosti do slovenske kulture ter jo podprli z edinstvenim primerom, kar bo ostalo v zgodovini slovenskega naroda zapisano z zlatimi črkami. Tudi tak biografski leksikon bi bil predmet kakih Akademik, toda ker te še nimamo, in bi tudi bila brez pravih sredstev, ga izdajajo naši finančniki, ki čutijo potrebo po dokumentaciji slovenskega samobitnega udejstvovanja v preteklosti in sedanjosti. V SBL imamo zajeto v skopih življenjepisnih podatkih vse delo slovenskih mož od Trubarja naprej in še pred njim, pa prav do današnjih dni. Ta knjiga je slovenski narodni dokument, potrdilo naše kulturne samobitnosti ter tvori vsemu našemu nadaljnjemu delu temelj, smer in pomen.

Zdaj je izšel na 159 straneh šesti zvezek SBL od besede Mrkun do Peterlin. Sodelovalo je pri njem 30 naših znanstvenikov pod vodstvom prof. dr. Lukmana z 264 opisi mož (nekaj jih je samo podalo življenjske podatke). To je ogromno delo, zato razumemo, da SBL ne more izhajati v takem tempu kot bi hoteli in kot bi bilo potrebno.

Preveč bi mi vzelo prostora, ko bi hotel navesti vse moze, katerih delo je zabeleženo v tem spopiču, toda v glavnem naj podam samo prerez. Kidrič opisuje moze iz starejše dobe ter tudi novejšje pisatelje: Nagliča, Narata, Navrniška, Novaka, Oberburgerja, Oblaka, Ogrina, Ojevica, Orla, Orešnika, Oster-Sackena, Ostrowskega, Ovičaja, Pacherneckerja, Pekca, Penna, Penzla, Pergerja, Petazija, Pagliaruzzi, Paglavca, Paradisa, Pauška, Peera, Peeseneggerja, Koblar novejšje pisatelje in igralce: Mrzela, Murnika, Neubauerja, Novačana, Ignirino, Novyjev, Okorna, Pagla-

ruzzija, Pahorja, Pajka, Perka, Pesjaka; Glonar starejše redovne pisatelje, pa tudi Murka M., Muznika, Peera, Penitza itd.; Šleibinger starejše filologe: Murčeta, Musiča, Navratila, Nečaska, Nedeljka, Nerata, Novaka, Ogrina, Omerzo, Peruška itd.; Stele slikarje: Müllerja, Nagerja, Nemca, Ootiljena, Omahna, Pavlovca itd., starejše likovne umetnike pa je omenjal Steska: Muretiča, Nikolausa, Niedermajerja, Oblaka, Ogrina, Osolca, Ozbiča, Pavlina, Pengova, Perka, Peterlina itd. itd., nekaj pa sta jih obdelala skupno (Pernharta, Peruzzi). Urednik Lukman je opisal delo Nameta, Napotnika, Nežmaha, Pernetov, Novaka, Ogradija, Orožna, Pajka, Palirja itd.; Polec je opisal pravnike Munde, Nabernika, Nejedlega, Novaka, Ogrina, Paceja, Pajniča, Papeža itd., odkril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orožna; Novak prekmurske delavce Oslaga, Murkoviča, Pavla; Trdinova Murna; Baš štajarske velmože Murca, Nagyja, Novaka, Orniča, Ozmeča, Petejana; Bradač Musiča; Premrl glasbenike Naraksa, Noča, Ocvirka, Osterca, Pahorja, Parma, Pavličiča itd.; Andrejka Papeža, Pauerja, Pavlina, Pačanka, Pesjaka; Kolarič Nemanica, V. Oblaka; Plesničar Lužih, Orla, Pernetiča, Nejedlega, Odril pa je nanovo v vestni študiji astronoma in pravnika Pegusala Pirjevec je opisal politike Nabergoja, Murnika, Nollja, Ogrisa, Padarja, Pajka, Pakiza, Peska itd. Na teh znanstvenikih stoji teža vsega dela. Nadalje je opisal Capuder zgodovinarje Orožna, Pajka, Parapata, Müllerja, Muysa; Glasar Murka in Orož

Beneševa neprostovoljna pot na Madjarsko

Ker je odstopil predsednik Masaryk izrazil željo, da naj bo njegov naslednik dr. Beneš, je zanimiva anekdota, katero opisuje bivši madjarski zun. minister dr. Gratz, kako je dr. Beneš l. 1921. kot češkoslovaški minister brez portnega lista neprostovoljno prišel na Madjarsko. Ta anekdota nam tudi osvetljuje zakulisno delovanje povojne diplomacije. Dr. Gratz piše:

Vsakdo ve, kako težko dobita zopet medsebojne zveze dva naroda, katera so ločili medsebojni konflikti. Rešiti je treba celo vrsto vprašanj, kdo naj poskusi prvi spravi korak in kdo bo prvi prestopil ozemlje svojega prejšnjega sovražnika. Tako je bilo tudi v začetku l. 1921., ko sem zunanje ministrstvo na Ogrskem vodil jaz. Tedaj je bil narejen načrt, naj bi se sestali zastopniki ogrske vlade s češkoslovaškim

marsičem, kar sicer ni vedno spadalo k politiki, kar pa se je izkazalo za dobro in koristno.

Popoldne, ko so prvi topli žarki marčevega solnca ljudi vabili na prosto, smo sklenili iti po parku na sprehod. Vedeti pa je treba, da je takrat mesto Bruck spadalo do polovice pod Avstrijo, druga polovica pa je bila Ogrska. Harrachov grad je bil na avstrijskih tleh, grajski park pa je bil na ogrski stran odprt in se je izgubljal počasi med njivami. Udeleženci, ki so šli na sprehod, so se poglabili v svoje več ali manj resne pogovore, katere smo imeli med seboj ogrski ministrski predsednik grof Pavel Teleki z dr. Benešem, in meni že dolgo prijateljsko znani tedanji češkoslovaški minister dr. Hotovec z menoj. Slučaj, ali pa morda želja, da bi čimbolj uživali pomladno sonce, nas je privedlo v tisti del parka, kjer je bilo manj

drevja, dokler končno nismo zašli med njive. Komaj smo se pa nekaj minut tamkaj sprehajali, so prihiteli za nami gospodje iz gradu in nas opozorili, da smo nevede in nehoti prišli na ogrsko tla. Nekaj hipov smo bi vsi močno v zadregi. Saj smo se dogovorili, da se bomo pri tem sestanku ravno tako izogibali ogrskih, kakor tudi češkoslovaških tal. Kmalu pa smo se zavedli, da tudi to ni nobena nesreča. Ministrski predsednik grof Teleki je pozdravil češkoslovaškega ministra na ogrskih tleh ter ga prosil oprostjenja za pomoto. Nato se je vsa družba vrnila v grad.

Toda češkoslovaški ministri so zaradi tega slučaja vendarle prvi stopili na ogrsko tla, kar smo mi hvaležno kvitirali. Zato sta se prihodnji oboje vladi sestali v Marijinih Varih na Češkoslovaškem.

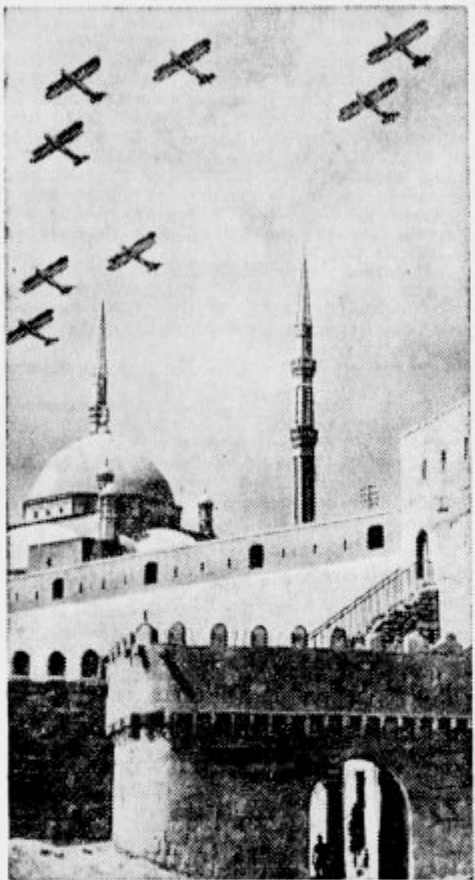
Kako volijo češkoslovaškega predsednika

Ker je odstopil predsednik češkoslovaške republike Masaryk, ki je 17 let vladal svojo mlado državo, se bo češkoslovaška narodna skupščina sedaj vnovič zbrala in izvolila novega predsednika. Predsednik češkoslovaške republike je po ustavi izvoljen za 7 let. Če pa med svojim vladanjem odstopi, preden je minilo 7 let, izvoli narodna skupščina novega predsednika takisto za 7 let, ne glede na to, koliko časa je vladal njegov prednik. Po ustavi more predsednik biti izvoljen kvečjemu dvakrat; torej sme skupno vladati le 14 let zaporedoma. Masaryk pa je vladal 17 let, ker so ga Čehoslovaki kot ustanovitelja svoje države tretjič izjemno izvolili do smrti. Zaradi starosti pa je sedaj odstopil, da bi tako preprečil homatije, ki bi nastale po njegovi smrti.

Narodno skupščino skliče k volitvi predsednika republike ministrski predsednik. Voli-

Prve so bile 14. novembra l. 1918. v deželni zbornici, kjer je danes sejna dvorana češkoslovaškega senata. Takrat je Masaryk bil še v Ameriki. Takrat se je sestala revolucionarna narodna skupščina, katero je vodil dr. Kramář kot predsednik narodnega odbora. Na njegov predlog je bil tedaj Masaryk z vzklikom izvoljen za predsednika.

Ko so Čehoslovaki dobili ustavo, so morali voliti definitivnega predsednika. Tega so izvolili 27. maja 1920. Od 450 glasovalcev (300 poslancev in 150 senatorjev) je bilo oddanih 411 glasov. 284 glasov je dobil Masaryk, 61 kandidat nemških nacionalcev prof. dr. August Nägele, 6 pa socialdemokratski poslanec Muna, 60 glasovnic je bilo praznih. Takrat so nemški socialdemokratje oddali prazne glasovnice, tako da je nemški kandidat dr. Nägele dobil glasove nemških nacionalcev in Madjarov.

Angleška letala nad Kairo

zunanjim ministrom dr. Benešem. Kje pa naj bi se vršil sestanek? Da bi ogrski ministri obiskali Češkoslovaško, ni bilo primerno, ker bi madjarsko javno mnenje kaj takega ne bilo preneslo. Na drugi strani pa so bili pomisleki tudi proti sestanku na ogrskih tleh. Še malo prej, novembra l. 1920, je bilo treba zatirati škodljivce javnega miru, takoimenovane četnike na Ogrskem, vsled česar je bilo razumljivo, da si bodo voditelji češkoslovaške politike pomišljali, ali ne bi njihova navzočnost vzbudila na Ogrskem neprijaznih političnih demonstracij, kar bi bilo sporazumu obeh držav zopet škodovalo. Pozneje so se taki sestanki neopaženo vršili v Ženevi, ki so na nevtralnih tleh. Toda takrat Ogrska še ni bila članica Zveze narodov. Poleg teh težkoč politične narave pa so nastale težkoče politične etikete.

Poznavalci diplomatičnih protokolov so začeli temeljito raziskavati, kje bi našli pravo pot, da bi se težave prebrodile. Slednjič so ugotovili, da ni mogoče zahtevati niti od ogrskih ministrov, da bi prvi prestopili češkoslovaška tla, niti od češkoslovaških ministrov, da bi prvi prišli na Ogrsko. Nekdo je predlagal celo, naj bi se sestanek vršil sredi Donave na kakem parniku. Končno smo se zedinili, naj bo nameravani sestanek na avstrijskih tleh, in sicer v Brucku ob Litvi, tik ob ogrski meji. Grof Harrach je dal za ta sestanek na razpolago svoj grad sredi krasnega parka. Razgovori v nevezanem pogovoru so se začeli že zgodaj dopoldne in so trajali pozno v noč. Ker so udeleženci teh pogovorov bili dva dni navezani na isti ozki krog, je to imelo to prednost, da so se vsaj človeško zbližali. Pogovarjali so se o

Novi motorni čolni angleške mor narice, ki so zelo urni in gibčni

tev novega predsednika se mora izvršiti najkasneje 14 dni potem, ko je prejšnji odstopil. Volitve vodi predsednik poslanske zbornice; predsednik senata pa je le drugi podpredsednik. Volitve se vrše brez vsakega obravnavanja v javni seji z listki. Pri volitvah je potrebna večina poslancev in senatorjev. Ustava določa ta-le volilni postopek:

Pri prvih volitvah odloča tripetinska večina navzočih. Če nihče ni dobil take večine, se vrše druge volitve, za katere je tudi potrebna tripetinska večina. Če so tudi te volitve ostale brez uspeha, se vrše ožje volitve med tistimi kandidatom, katera sta pri drugem glasovanju dobila največ glasov. Če imata dva enako število glasov, določi žreb, kateri kandidat bo prišel v ožje volitve. Ožje volitve so tretje volitve, pri katerih pa odloča navadna večina, in sicer se štejejo le tisti glasovi, ki so bili oddani za enega izmed obeh kandidatov. Če tudi pri teh volitvah dobi vsak izmed obeh enako število glasov, določi žreb kdo bo predsednik.

Predsednik češkoslovaške republike ne sme biti obenem član narodne skupščine. Ako volijo kakega poslanca ali senatorja za predsednika, mu mandat ugasne. Na Češkoslovaškem so imeli doslej štiri predsedniške volitve.

Tretje volitve so bile točno 7 let kasneje, 27. maja 1927. Takrat je bilo oddanih 432 glasov, od katerih je dobil Masaryk 274, 54 pa komunistični senator Šture, 104 glasovnice so bile prazne.

Četrte volitve so bile 24. maja l. 1934. Pri teh je glasovalo 418 glasovalcev, izmed katerih je 327 volilo Masaryka (med njimi vsi Nemci), 38 glasov je bilo oddanih za komunističnega poslanca Gottwalda, kateri živi sedaj v Moskvi, 53 glasovnic pa je bilo praznih.

Clemenceau in svinjska gnjat

Nekoč se je Clemenceau, ko je bil še mlad in strah vseh vlad, vozil z dežele proti Parizu. Med potjo je njegov voz dohitel kmetico, ki je nesla dva težka zavoja. Clemenceau je povabil kmetico, naj prisede, ker je videl, da tudi ona hoče v Pariz, da pa težko nosi. Kmetica pa se je upirala temu vabilu, češ, da nosi s seboj dve veliki svinjski gnjati, kateri pa hoče prinesiti v mesto, ne da bi ju pokazala na mitnici. Zato bi g. doktorju nerada delala sitnost. Cle-

Ali je sneg koristen ali škodljiv?

Ko je pozimi dosti snega, se na kmetih veseli, ker vedo, da je zemlja, ki je pokrita s snegom, zavarovana zoper pozebo. Zares ni boljše sredstva za zaščito rastlin, ki morajo prezimeti v zemlji, kakor snežena odeja, ki zadržuje izžarevanje zemlje in zadržuje njeno toploto, da se morejo z njo okoristiti rastline. Večkrat je videti, kako so na njivah poedina mesta, kjer sneg ni obležal, gola ali slabo obrasla; ondaj pa, kjer je bilo vse pokrito z debelo snežno odejo, pa žito bujno raste. Oni, najsevernejši deli naše zemlje, so sploh samo snegu dolžni hvale, da sploh more ondaj kaj uspevati. V Severni Kanadi pokriva sneg šest mesecev zemljo, a prav ta sneg povzroča, da se nato v treh mesecih razvije in tudi dozori vse rastlinstvo: žito, oljnat rastline, krma, še tobak in hmelj. Isto zapazimo na nekaterih visokih planotah Švice. Znano je, da dobivajo črede severnih jelenov na Laponskem pozimi svojo krmo le zato, ker je zrastle pod snegom in si jo izbrskajo izpod snežne odeje. Razni člani ekspedicijskega na severni tečaj, so v krajih večnega ledu, pod 78 stopinjami severne širine, našli pod snegom rastlinstvo, ki uspeva sicer le po južnih pokrajinah. Razno cvetje je bilo pod snegom v najhujšem razmahu.

Sneg pa tudi krepi rastlinstvo, tako da je upravičen izrek: »Sneg je siromakov gnoj.« Sneg vsebuje še več amonijaka ko deževnica. Sneg posrka vase vso nesnago iz ozračja in jo kot gnoj dovaja zemlji. Množine prahu, ki jih jemljejo snežinke s seboj na zemljo, so tudi izdatne in zato ni ozračje nikoli tako čisto, osnaženo in prezračeno, ko tedaj, kadar sneži, kar zlasti lahko občutimo v krajih z veliko industrijo. Pred leti so na Nemškem, za vestfalsko mesto Hagen, izračunali, da vzame sneg iz ozračja 768 stotov premogovega prahu! Isto so storili za London in dognali, da vsebuje v Londonu vsak liter snega — 5 gramov premoga! Te številke nam pa tudi jasno povedo, kako neznanstvo veliko je umazanije v zraku industrijskih mest, saj je poleg teh velikanskih množin premoga tudi še polno hlapov žveplene kisline, amonijaka in drugih snovi. Če vse te snovi pridejo v zemljo, kadar sneg skopni, tedaj je zemlja zares izvrstno pognojena s snegom in siromak nima najslabšega gnoja. Kakor so razne učenjske preiskave dognale, popije zemlja pozimi iz snega 75 odstotkov snovi, iz dežja poleti pa le 7 do 8 odstotkov. Snežna odeja ne zadržuje le, da se zemlja preveč ne razsuši, marveč se snežnica tudi bolje pomeša s prstjo in prodre globlje vanjo ko deževnica. Tiste zime, ki imajo malo ali nič snega, so jako škodljive, ker se tla izsušijo in kar zlasti občuti rastlinstvo poleti. Zatorej je sneg velikega pomena v gospodinjstvu narave, je naravnost nenadomestljiv, je kot skrben gospodar v hiši. Bojmo se zim brez snega! Snežena zima pa pomeni rodovitno poletje.

Prebrisana babilonska kraljica

Grški zgodovinar Herodot pripoveduje o drugi babilonski kraljici, ki se je imenovala Nitokris, to-le dogodbo: Nad mestnimi vrati je dala napraviti svojo grobnico in na to grobnico vklesati te-le besede: »Kadar bo kak babilonski kralj, ki bo prišel za menoj, vzel v veliko denarno zadrego, naj odpre to grobnico ter naj si iz nje vzame toliko denarja, kolikor bo hotel. To pa naj stori le, če bo v skrajni sili, sicer bo zagrešil skrunitev groba.« Ta grobnica je ostala nedotaknjena, dokler ni babilonsko kraljestvo prišlo pod perzijskega kralja Darija. Ta je odprl grobnico, a v njej ni našel pričakovanih zakladov, pač pa kraljičino mrtvo truplo in zraven nje vklesane te-le besede: »Ko bi te ne bila gnala nenasična sla po ostudnem dobičku, ne bi bil odprl počivališča mrtvih.«

»Dolgo se že nisva videla«
»Res je tako! Z obrestmi vred je že 30 dni narjever in 50 par dolgo.«

menceau pa jo je pomiril in skril obe gnjati pod sedež, na katerega sta sedla oba. Na mitnici je mitničar vprašal, ali je v vozu kaj takega, od česar bi bilo treba plačati mitnino. Clemenceau je pa po pravici takole odgovoril: »Jaz sicer nič nimam, ampak tale gospa sedi na svojih dveh stegnih.« Mitničar se je na glas zasmejal in rekel: »Gospod doktor ste danes tako dobre volje, da boste najbrže kmalu zopet vrgli vlado.« Voz je mirno vozil naprej.

Parnik podrl most

Med Dansko in Nemčijo šez morsk kanal Masned—Sund vodi most. Te dni je angleški parnik zadel v most in ga podrl. Škoda je velika, k sreči pa ni nikakih človeških žrtev

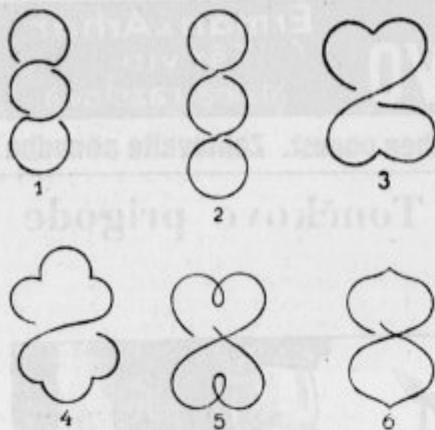

Zgodovinski grad Pansin v nemškem Pomorju (Pommern) je z vsemi dragocenostmi zgorel. Rešili so le dragoceno staro knjižnico.

Sport

Drzanje na olimpijskih igrah

Kakor znano se obvezni liki na svetovnih prvenstvih v umetnem drsanju šele pred startom izrežajo, da tekmovalci ne vedo prej, v katerih likih bodo pri tekmah nastopili. Strokovni krogi so pač mnenja, da morajo udeleženci pri svetovnih tekmah tako obvladati vse predpisane like, da je specialna priprava za tekmo predpisane stvarine popolnoma odveč. Isto je bilo prej tudi pri evropskih tekmovanjih v običaju. V novejšem času so pa tudi tu popustili, ker so hoteli na ta način kar največ evropskim državam dati možnost, da bi lahko poslale tudi take države svoje zastopnike na tekme, ki se niso dovolj zrele za svetovne tekme. Ravnotako so sklenili izdati za zimske olimpijske igre obvezne like dovolj pravočasno, da bi se vsi narodi lahko pripravili na te največje svetovne tekme. In ti so v resnici že koncem avgusta letošnjega leta izšli.

Za leto 1936 so torej že izbrani vsi obvezni liki, ki jih bodo izvajali tekmovalci v Garmisch-Partenkirchenu. Liki so enaki tako za dame kakor za gospode, in sicer so izbrani najtežji liki, kar jih predvideva tekmovalni red mednarodne drsalne zveze. Drsalci bodo morali v resnici pokazati največje znanje in sposobnosti, če jih bodo hoteli prvovrstno obvladati.

Drsalci in drsalke so že več mesecev prav pridno na delu in precej je takih med njimi, ki že prav dobro obvladajo vse obvezne like. O nekaterih pripovedujejo, da so na taki višini kakor se nikoli prej. Naša stara znanca in svetovna prvaka Sonja in Schäfer bosta zopet triumfirala; njima se bo pridružila mlajša generacija, ki bo morda še letos ogrozila njun primat. Zaenkrat morda še ne bo tako nevarno, kajti oba prvaka sta na tako odlični višini, da jima vsaj zaenkrat nihče ne more blizu.

Sedaj si pa oglejmo posamezne obvezne like za IV. zimske igre:

1. Protikret na ven (22 a in 22 b).
2. Okret na not (21 a in 21 b).
3. Trojka — vijuga — trojka (35 a in 35 b).
4. Dvojna dvojka — vijuga — dvojna dvojka (37 a in 37 b).
5. Zanjka — vijuga — zanjka (38 a in 38 b).
6. Protitrojka — vijuga — protitrojka (41 a in 41 b).

Ali je vsak trening pravilen?

Pred nedavnim so se vršila v Parizu evropska prvenstva dvigačev, pri katerih so zlasti nemški dvigači izborni odrezali. Neki francoski strokovni list je glede na to, da na glade na uspehe Nemcev, ki so jih dosegli o veliki noči v Koppenhagen, načel vprašanje, če francoski dvigači pravilno trenirajo in pride do tegale zaključka: »Naši rokoborci in dvigači so enakovredni nemškim in tudi preizkušeni, izbrani atleti so ter imajo tudi dovolj narodne zavesti; manjka jim samo železna volja do zmage. In to more samo pravilni trening prinesiti. Pogledajmo si enkrat nemški trening. Na vseh krajih, kjer so atleti za državno reprezentanco, ne smejo na nobenih malih tekmah tekmovali; nasprotno, oni pridejo večkrat v posebno laboratorije, kjer trenirajo ločeni od ostalega sveta v takomimovanem domu za trening v Harzu, kjer se podvržejo individualnemu kondicijskemu treningu, kateremu sledi borbeni trening za rokoborbo in dviganje. Trening v dviganju vodijo sami preizkušeni borci, ki imajo za seboj dolgoletno prakso. Pred vsakim večjim nastopom kakor so nemška in evropska prvenstva, ali pa takoj po tem, predelajo tekmovalci obe metodi treninga. Vode pa hodijo poleg tega po delu okrog, kjer iščejo primerne borce za težje na-

stopne. Če pomislimo, da ima Nemčija skoraj v vsakem kraju kakega reprezentanta ali za mednarodne tekme, ali celo za olimpijske igre, potem se ne smemo prav nič čuditi, če je Nemčija v zadnjih letih prekašala vse evropske države na sportnem polju. Nemčija ima nek sistem, po katerem dela in katerega je prevzela od Finske, od naroda, kjer že več let država močno denarso podpira sportno gibanje. Posnemajmo Nemce! zaključuje francoski list svoje ugotovitve. In prav isto velja za nas, če hočemo priti tudi na sportnem polju kum naprej.

Nov svetovni rekord v troskoku je dosegel Avstralijske Metcalfe s skokom 18,87 m. Citateli se opozarjajo, da ne zamenjajo tega Metcalfeja z onim črnim sprinterjem iz Amerike. Pred tem je že tudi Japonec Oshima skočil 15,82 m, kar se pa ni priznalo za rekord. Zadnji priznani svetovni rekord brani Japonec Nambu s skokom 15,72 m.

»Olympische Spiele 1936«. Oktobrska (5) številka je izšla zopet v isti razkošni izdaji kakor vse prejšnje številke. Na zadnji strani ovitka je olimpijski znak, pet krogov, v njih pa dva tekača, stajata z baklami, v ozadju pa velika goreča bakla. G. dr. Kurt Biebrach se bavi v uvodnem članku z umetnostjo na olimpijskih igrah. V članku »Od Aten do Berlina« se bavi g. Kurt Doerry z zgodovino olimpijskih iger ter opiše pariško olimpijado iz l. 1900. Ottomani »rupski nadaljuje in zaključuje članek »Tek na dolge proge na olimpijskih igrah«, dr. Ulrich Goldbeck pa piše o jadranju kot olimpijskem sportu. Zanimivi so dalje predpisi za tekme v starem veku in krasne slike, za zaključek pa je naveden članek o hokeju na ledu, ki ga tudi v naših krajih poznamo. Za zabavo poskrbi članek o treningu boksaarja-debeluška. »Olympische Spiele«, ki se naročajo pri nemškem prometnem biroju v Berlinu, Knežev spomenik 5, je revija, ki jo noben sportnik ne bi smel pogrešati. Za one, ki gredo na olimpijske igre, pa je neobhodno pripomoček.

Smuški tečaj Smučarskega kluba Celje. 1. Mladinski tečaj v času božičnih počitnic v okolici Celja od 27. dec. 1935 do 4. januarja 1936. Tečaj vodi smuški učitelj Fr. Jelen. Prijave sprejema sportski trgovina Jos. Krell, Celje.

2. Od 5. do 13. januarja 1936 smuški tečaj za mlade in smuk (samo za izveščane) na Smrekovcu. Tečaj vodi in prijave sprejema smuški učitelj Erwin Gražner. Predviden je kot vodja tečaja, ako se bo delo potovanja ugodno zaključilo, Ludwig Lantsehner iz Innsbrucka.

3. Od 12. do 19. januarja 1936 »smuški tečaj za začetnike na Sv. Plunin nad Trbovljem. Prijave sprejema in tečaj vodi Edo Pajslasch, Celje.

4. Od 9. do 16. februarja 1936 turni smuški tečaj na Smrekovcu. Tečaj vodi in prijave sprejema France Zanger, Celje.

5. Tečaj na veliki noči alpski tečaj na Okrošju. Od JZSZ predpisani mladinski dan, sedenčje iz prvenstva v teku in skokih se vrši dne 3. januarja 1936 v Lisenh pri Celju.

STK Moste. Opozarjamo se članji na predavanje ki ga bo imel v četrtek 19. decembra ob 20 v gostilni g. Rajen z. Vrbovnik. Udeležba za vse strogo obvezna. Klor ima kaj opreme, naj jo prinese s seboj.

Jugoslovanska zimska-sportna zveza. Vremensko poročilo JZSZ za dne 17. decembra 1935. Počljuka dne 16. decembra: temp. — 9 C, jasno, mirno, snega 25 cm, preliha na trdi podlagi. Smuka idealna. Skakalnice ugodne.

16. decembra: temp. — 6 C, barometer se dviga, jasno, lahka meglica snega 14 cm. Bistrica-Bok. Jezera: dne 17. decembra: temp. — 5 C, lahka meglica, 40 cm preliha. Smuka dobra.

Radsko-Pianica. Kranjska gora dne 17. decembra: temp. — 12 C, barometer pada, jasno, mirno, 40 cm preliha. Smuka dobra.

Trzin. Krnica in Tamar dne 17. decembra: 100 cm preliha.

Pohorje dne 17. decembra: Srednja: temp. — 4 C, jasno, mirno, na 40 cm podlagi, 20 cm preliha. Smuka prav dobra.

Sevnica: dne 17. decembra: temp. — 7 C, jasno, mirno, na 60 cm podlagi, 20 cm preliha. Smuka zelo dobra.

Naznanila

Ljubljana

1. Malo nenavaden dan je nedelja za koncerte v Ljubljani, bo pa zato tem zanimivejši in lepši spored nastopov koncerta, ki se vrši v nedeljo dne 22. 1. m. ob četrti na 9. uru zvečer v Hubadovi pevski dvorani. Spored obsega izključno tožke, ki so primerne za božični čas. Izvajajo se dela skladateljev Premrl, Hindrik, Bach in Corelli. Nastopijo solisti, godalji kvintet, odlična pevna četverica in altistka Bernot-Golobova ter pianist Marjan Ljubiček. Sedenje po 10, stojaljska po 5 din v Matični knjižnici.

2. Poudariti bi želeli na Kodeljevem imu danes ob 20. sestanku.

3. Na jutrišnjem prostovolnem večeru Slovenske prosvete na Kodeljevem bo gosp. banski inšpektor Ivan Dolenc predaval o Mostarju. Zanimivo predavanje bodo poslušale lepe skopitne sile.

4. Kino Kodeljevo igra danes ob 20. sportni film »Tempo Tempol«. Cene znižane.

5. Našo službo imajo lektorji mr. Lenšek, Redjara cesta 1; mr. Babovec Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta.

steklenimi omarami, v katerih so bili kemijski aparati, cevi, retorte in druge priprave Fu-Mančuja, dočim je ob drugi strani tega nenavadnega prostora bil najbolj nenavaden predmet — nizko ležišče, na katerem je ležala negibna postava nekega dečka. Ob luči svetilke, ki je visela naravnost nad njim, je olivnobarvno obličje kazalo presenetljivo podobnost s Karamaneh — le z razliko, da je bila dekletova polt bledejša. Imel je črne, kodraste lase, ki so se jasno odražali ob belih odev, na katerih je ležal, z rokami prekrizanimi čez prsa.

Ostrmel od začudenja sem gledal dol. Čudeži »Arabskih noči« niso bili čudeži, marveč so se resnično razgrinjali pred mojimi očmi tu v palači pravega čarodeja, in jim ni manjkala niti krasna sužnjn niti začarani princ!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 18. decembra: 12.00 Uvertura (plošč.) 12.45 Vremenska napoved, poročila 13.00 Napoved časa, objava sporeda, obvestila 13.15 Koncerte (plošč.) 14.00 Vremenska poročila, borzni tečaj 14.00 Otokska ura: Priprava za božič (g. Zdravko Omerić) 14.30 XI. zvečan slika iz baroknega življenja lutke Storka: Nove Storkove burke (izvajajo čl. rad. dramske družine) 14.40 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila 15.00 Nac. ura: Automobilizem v Jugoslaviji — iz Zagreba 15.30 Izredni koncert, ki ga priredita Ravag in »Društvo prijateljev glasbe« (prenos z Dunaja). Dirigent: Oswald Kumbsta. V odmoru: predavanje g. Janeza Kvodra: Kam za božič? 21.45 Plošč. 22.00 Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda 22.15 Citre solo (g. Meszolit Eml) Konec ob 23.

Drugi programi:

Sreda, 17. decembra: Belgrad: 20.00 Narodne pesmi 21.00 Skladbe Čalkovskega 22.30 Plesna glasba (plošč.) — Zagreb: 19.30 Dunaj: 17.30 Konec, del K. Mainana 19.30 Simfonični koncert 22.10 Orkestralni koncert 24.00 Stramel — Budimpešta: 19.45 Izra 22.10 Orkestralna glasba 23.30 Olganska glasba — Trst: Milano: 16.00 Laska glasba 20.50 Godba na pihala 22.15 Plesna glasba — Rim-Bar: 16.00 Laska glasba 23.50 Bohune, opera, Puccini — Praga: 19.25 Izra 20.05 Simfonična glasba 20.35 Vihar, simf., Novak — Pariza: 20.00 Zabavalni in pevski koncert 21.00 Chocinov koncert — Berlin: 20.45 Brahmsov koncert — Köln: 20.45 Janke, iz Moskva, pravljica o čera, Hummerich — Hamburg: 21.00 Glasbena komedija — Frankfurt: 20.45 Začarani vinogradi, igra z glasbo — Liska: 20.45 Simfonični orkester — Frankfurt: 21.15 Rad. ork. — Stuttgart: 20.45 Simfonični koncert — Monakovo: 20.45 Orkestralni koncert.

Cerkveni vestnik

Kongregacija gospodov pri sv. Jožetu ima danes v zgodjo ob 19.30 rečen shod, na katerem bodo tudi volitve novega odbora. Ker je zadnji shod v letošnjem letu, prosimo polnoštevilne udeležbe. — Praefekti.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 20

Sreda, 18. decembra: Vesela boja pot Red A.
Četrtek, 19. decembra: Otrci, Red B.
Petek, 20. decembra: Zaprti.
Sobota, 21. decembra: Frak ali Od krojača do ministra. Red C.

OPERA — začetek ob 20

Sreda, 18. decembra: Kraljica Ljubljene, Red Sreda.
Četrtek, 19. decembra: Aida Red Četrtek.
Petek, 20. decembra: Zaprti.
Sobota, 21. decembra: Salome, Premijera, Iven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 18. decembra: Zaprti.
Četrtek, 19. decembra ob 20. uri: »Malomeščani«. Red A.
Petek, 20. decembra: Zaprti.
Sobota, 21. decembra ob 20. uri: »Vest«. Premiera. Red B.

Kdor potrebuje klavir, naj se obrne zaupljivo na

I. mariborsko podjetje klavirjev
v Gosposki ulici 56

T. BÄUERLE

USTANOVLJENO L. 1850

Prodaia in posojuje klavirje, glasovirje, - Velika izbira novih in rabljenih instrumentov. - Istotem se popravlja in oglašuje. (Tudi na obroke)

gledala zdaj tepo lice dečka, zdaj spet mene. Bilo je zelo ganljivo, presunljivo. Usmiljenje do dekleta me je prevzelo. Potem sem od nekega slikal neki glas, ki sem ga bil že prej slišal v bivatiških Fu-Mančuja — glas ublaženega gonga.

»Urno! Karamaneh me je prišla za roko. »Gor! On se je povrnil!«

Pohitela je po stopnicah na balkon, jaz pa za njo. Senca naju je zakrila, debela preproga pa je zadušila najine stopinje, kajti sicer bi nas bil moral odkriti mož, ki je stopil v sobo, katero sva midva pravkar zapustila. Bil je dr. Fu-Manč!

V svojem rumenem oblačilu, negibem, z nečloveško zelenimi, sijočimi očmi, ki so se svetile tudi, če preden je padala svetloba na njih, si je utri pot skozi gomile blazin in se sklonil nad ležiščem Aziza.

Karamaneh me je potegnila za seboj na kolena.

»Glejte!« je šepnila. »Glejte!«

Dr. Fu-Manč je potipal žilo dečka, ki sem ga bil še pred kratkim spoznal za mrtvega. Potem je šel k velikim steklenim omari, vzel iz nje dolgo vrato, z zlato brušeno steklenico in iz nje je nallil v murlino steklenico nekoliko kapljic motno-rumene tekočine, ki ni je bila docela neznana. Napenjal sem oči in si zapomnil, kako visoko je segala tekočina. Napolnil je iglasto vbrizgalno, se sklonil nad Azizom in mu vbrizgnil tekočino.

Kvalitetne
radijske aparate
svetovnih
znamk
kot

„Radiolone“, „Ingelen“,
„Telciunken“, „Orion“,
„Minerva“, „Standard“,
„His Masters Voice“

prodaja proti gotovini, na mesečne obroke,
kakor tudi za hranilne knjižice članic
Zadružne zveze

„RADIO“ r. z. o. z. v Ljubljani

Znižujemo cene
za 10% — našim bosanskim preprogam

Državna tkalnica preprog Sarajevo
Ljubljana, Selenburgova 7. l.,
Zagreb, Gunduličeva 3.

»Sinoči sem ji na povedal svoje mnenje. Dejal sem ženi, da sem jaz gospodar v hiši in si ne pustim, da bi me ona mrtvičila.«
»Bravo, bravo, tako je prav,« ga je pohvalil prijatelj. »Zdaj lahko nosih glavo pokone!«
»Že, ampak me še boli boli in obvezana je.«

NA DROBNO

DECEMBER

24

NA DEBELO

ALKO-LIKERJI, ALKO-BRAND Y
ALKO-VERI, UT ALKO-ZGANJE

GOSPOSVETSKA 13
KOLIZEJ, DVORIŠČE.

Bolni na pijučih!

Tisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja, ki je že morskoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popolnoma bolnezen preneha.

Resni može

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Cimper satmete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik samo 10.000 komadov za brezplačno razpoddajanje, pišite takoj, da se boste mogli tudi vi priključiti med one srečneše.

Zbiralica za pošto:

ERNST PASTERNAK, Berlin S. O.

Mihaelkirchplatz 13, Abt. 516.

Sax Rohmer:

Skrivnost dr. Fu-Mančuja

Tedaj sem prvič od blizu začutil njen nenavadni parfum. Popolna tema je bila okoli naju, in le po tem parfumu sem vedel, da je blizu mene, dokler se njena roka ni dotaknila moje, nakar me je vodila skozi neki hodnik in potem gor po golih stopnicah. Odklenila je druga vrata. Znašel sem se v odlično opremljeni sobi, ki jo je razsvetljevala mila svetloba zasenčene svetilke, stoječe na nizki mizi v sredi gromade svilenih blazin, ki so bile rapanetane po perzijski preprogi, katere rumena razkošnost se je izgubila izven svetlobnega kroga.

Karamaneh je dvignila zavoso pred nekimi vrati in za hip pozorno priškušovala.

Tišina je ostala neskaljena.

Tedaj se je sredi kopice blazin nekaj zganilo, in dvoje drobni, sijoči oči je pogledalo proti meni. Ko sem pogledal natančneje, sem videl, da je v mehkem razkošju čepela mala Fu-Mančujeva svileni opica.

»Toda!« je šepnila Karamaneh.

Mislil, da še nikoli noben resen zdravnik ni bil na tako nespanečni opravi, toda ker sem bil že tako daleč, mi nikakor modrovanje ne bi koristilo.

Hodnik onstran je bil pogrnen z debelimi preprogami. Ko sva šla proti slabotni luči spredaj pred nama, sva prišla na nekakšen balkon, ki je vodil iz enega do drugega konca velike sobane. Zgoraj sva stala v senci in zrla dol, kjer se mi je nudil prizor, ki si ga nikdar ne bi mogel misliti. Ta soba je bila spodaj še bolj razkošno opremljena, kakor ona, v katero sva najprej vstopila. Bleščečbarvne blazine so bile po tleh nako-pičene. Od etropa so visele na verigah tri svetilke, ki so jim bogati, svileni senčniki blazili sij. Ena stena je bila skoraj popolnoma obložena s

čino, bržda juho, in steklenica rdečega vina.

Ko deček ni več kazal nikakih posebnih znakov, kakor bi se bil pravkar prebudil iz običajnega spanja, je začel svoj obed. Karamaneh pa me je previdno vodila po hodniku nazaj v sobo, v kateri sva najprej bila. Sree mi je poskočilo, ko je opica vrt na nos skočila mimo naju v spodnji del sobane in iskala gospodarja.

»Vidite,« je rekla Karamaneh z drhtečim glasom, »da ni mrtve! Toda brez Fu-Mančuja je zame mrtve. Kako ga naj pustim, ko ima življenje Aziza v svojih rokah?«

»Dobiti mi morate tisto steklenico ali pa nekoliko tiste tekočine,« sem ji razlagal. »Toda povejte mi, kako napravi videz smrti?«

»Ne vem vam povedati,« je odvrnila. »Nekaj dene v vino. Čez kako uro bo Aziz spet tak, kakršnega ste videli. Toda glejte! Odpila je malo slonokosteno škaflo in vzela iz nje stekleničko, ki je bila do polovice napolnjena z motno rumeno tekočino.

»Dobro!« sem rekel in jo spravil v žep. »Kdaj bo najprikladnejši čas, da zagrabimo Fu-Mančuja in rešimo vašega brata?«

»O tem vas bom obvestila,« je šepetala, odprla vrata in me hitro gnala iz sobe. »Nooj odide proti severu; toda noooj ne smete priti. Brk! Brk! Po hodniku. Vsak hip me lahko pokliče.« Tako sem imel v žepu steklenico učinkovitega sredstva, ki je bilo neznano zapadno znanosti, in še enkrat sem se zazrl v Karamanehine oči, potem pa stopil ven v ozko ulico, iz ozračja blagih vonjav skrivnostne hiše v smrad poglavlja ulice.

DVA IN DVAJSETO POGLAVJE.

Proti severu.

»Ukreniti moramo vse potrebno, da bo hiša nemudoma napadena,« je dejal Smith. »To pot sva si najinega zaveznika gotova —«

»Toda držati morava njej dano obljubo,« sem ga prekinil.

IZVLEČEK NAŠIH BOŽIČNIH CEN

Liker servis od Din 26—
Vinski servis od " 28'50
Servis za črno kavo, za 6 oseb " 45—
Servis za kavo ali čaj, za
6 oseb " 70—
Jedilni servis, za 6 oseb " 250—
Damske ročne torbice " 16—
Veliki nastavek, posrebrjen " 49—
Nogavice moške od " 3—

Nogavice ženske od Din 6'50
Nogavice otroške od " 3—
Čevlji moški " 75—
Čevlji ženski " 65—
Copate moške " 31—
Copate ženske " 26—
Hubertus, otroški plašči " 145—
Hubertus, moški in ženski plašči " 250—
Ženski plašči s kožuvinom " 250—

ANT. KRISPER

Mestni trg 26 LJUBLJANA Stritarjeva 1-3

KLJUČ SVETA ZA VAS JE

Typa 944 A
Din 120'—
mesečno.

PHILIPS RADIO

PREJEMNIK

Typa 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.
Cena Din 1995—
na obroke, naplailo Din 159—
in 18 obrokov po Din 120—

Prvovrstna izdelava • Nizke cene • Dolgoročno odplačevanje • Zahtevajte brezplačno predvajanje pri zastopstvu

H. SUTTNER • LJUBLJANA • Aleksandrova c. 6
CELJE • Aleksandrova c. 9

Mali oglasi

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajal
al motorja bi znebil se rad
hrk kupov ti mnogo prižene
Slovenec naimanjsi Inserat

Krušno moko

za črn domač kruh in ko-
ružno moko za žgance,
vedno svežo, dobite pri
tvrdki Zorman, Ljubljana.
Stari trg Tel. 26-37

Izborno pšenično

krušno moko, ajdovo mo-
ko, koruzo in koruzne iz-
delke dobite po najnižji
ceni pri tvrdki Jos. Erzin,
Janežičeva 13 (Prule), te-
lefon 3714. (l)

Sveže najfinije norveško ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebom.

Telefon 2059

PREMOG

KARBOPAKETE

DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Boboričeva ulica št. 5.

JOSIP KAGER

izdelovalec draguljev in zlatnine

preje v Vetrinjski ulici 30

se nahaja sedaj v Miklošičevi ulici št. 4

Da Vam omogočimo v sedanji krizi Vaše
razveseliti, nudimo Vam praktična in po-
trebna darila po izredno ugodnih cenah.

PETIT PARIS

Maribor, Gosposka ulica št. 23.

Umrla je naša mati in stara mati, gospa

Ivana Jamnik

vdova posestnika in klobučarja

Pogreb pokojnice bo danes, v sredo
ob treh popoldne iz hiše žalosti Spodnji
trg št. 18 na farno pokopališče.

Skočja Loka, dne 16. decembra 1935.

Zalujoči ostali.

RUFF BONBONI

so odlični

Velika zaloga moških in damskih klobukov. Sprejem popravila v bar-
vanje in preoblikovanje v najmodernejše oblike vseh vrst klobukov. - Ogled
brezobvezno. - Postrežba točna — cene solidne! Priporočna se

Pajk Rudolf, klobučar Sv. Petra cesta 38
Blizu Zmajskega mosta.

Brez posebnega obvestila.

Tužnega arca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, da nas je za vedno zapustil naš nad vse ljubljani in
skrbni soprog, oče, stari oče, brat, stric, avak in tast, gospod

Franc Pavlič

železniški zvančnik v pokoju

dne 17 t. m. po kratkem trpljenju. Na zadnji poti ga bomo spremlili
v četrtek, dne 19. t. m. ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Verovškova
ulica št. 53, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. decembra 1935.

Globoko žalujoče rodbine:

Pavlič, Bizjak, Kogovšek ter vse ostalo sorodstvo.

ZAHVALA. Za premožne in ljubeznive izraze sočustvovanja
ob teži izgubi našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga,
očeta, starega očeta, tasta, avaka in strica, gospoda

FRANCA ČERNETA

in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti, izrekamo vsem
prisrčno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo oč. duhovščini, godbi
poštini uslužbenec, ki je dragega pokojnika spremljala do po-
kopališča, pevskemu društvu Krakovo-Trnovo za presunljive
žalostinke, kakor tudi deputaciji poštini uslužbenec in depu-
taciji Prost. gasilskega društva Šiška za častno spremstvo.

Ljubljana, dne 17. decembra 1935.

Rodbina Černe in ostalo sorodstvo.

Službe iščejo

Mesto hišnika

išče oženjen mož brez
otrok — samo za stano-
vanje. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 15627. (a)

Vajenci

Učenko

sprejem takoj v trgo-
vino z mešanim blagom. —
Prednost iz žel. družine
in dobre računarke. Po-
nudbe upravi »Slov.« pod
št. 15583. (v)

Frizersko vajenko

sprejme salon »Mila«,
Tyrševa 7. (v)

Službodobe

Dekle

pridno in pošteno, zmō-
no samostojne meščanske
kuhe in hišnih opravil. —
sprejem s 1. januarjem
v Ljubljani. Starost nad
30 let. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Zanesli-
va« št. 15608. (b)

BAKLJE

Iščem
samostojnega
delavca

za izdelovanje bakelj.

Ponudbe pod 42.211

na

Publicitas, d. d.

Zagreb, Ilica 9.

Služkinjo

sprejme Setnikar Jože,
mesar, Brdo št. 30, Vič
pri Ljubljani. (b)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje
Slovenska banka, Ljub-
ljana. Krekov trg 10.

Kupim hran. knjižico

z vlogo 50.000 Din ljud-
ske posojilnice v Celju.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »1. 12. 1935«
15606. (d)

Posestva

Stavbne parcele

v mestu Celju naprodaj
proti vložnim knjižicam
Celjske mestne hranilni-
ce. Vprašati pri upravi
»Slovenca« Celje pod šif-
ro »Ugodno« 15533. (p)

Hotel na Bledu

popolnoma opremljen, z
20 sobami, se bo prodal
dne 21. t. m. na javni
dražbi pri sodišču v Ra-
dovljici. Cenilna vrednost
713.409 Din, najmanjši po-
nudek 475.606 Din. Draž-
ba se bo pričela ob 10.
Polasnila daje Posojilnica
v Radovljici. (p)

Obrt

Častitil duhovnikom
ter cenjenim čitateljem
priporočamo brivnico Po-
lanc, Kopitarjeva ulica 1.

Vnajem

V Kranju

oddam takoj lokal na pro-
metni točki. - Najemnina
nizka. Naslov v vseh upr.
»Slov.« pod št. 15615. (n)

Sobe

Sobo

lepo, sončno, s posebnim
vhodom, opremljeno ali
neopremljeno, oddam z
januarjem ali februarjem.
Bohgarska 17. (s)

Oddam sobo

2 boljšima gospodinjama
ali gospodom s prvovrst-
no domačo hrano. - Cena
po dogovoru. - Naslov v
upr. »Sl.« pod št. 15621. s

Poizvedbe

Mlad pes bernardinec

se je izgubil. Najditelj naj
ga odda pri Nerač, Celje,
Aškerčeva 10. (c)

Glasba

Velikanska zaloga vseh glas-
bil, muzikali in strun

Klavirje

pianine in harmonije
izposoja najceneje ter pro-
daja tudi na obroke
od Din 300—

le prve svetovne fabrikate:
Bösendorfer, Steinway, För-
ster, Petrof, Höpfl, Stinzi
original, ki so nesporno
najboljši!

(Lahka precizna mehanika.)
izključno le pri tvrdki

Alfonz Breznik

bivši učil. Glash. Matije in
zaprižen sodni izvedenec,
Ljubljana, Aleksandrova 7.
Tudi preigrani klavirji ved-
no na zalogi.

Sprejmejo se

novi člani za tamburaški
zbor. Kupimo dobro ohran-
jeno berdo. — Prijave:
Florjanska ulica 33, dru-
štveni lokal. (g)

Kupimo

Krojaški stroj

že rabljen, pa še dobro
ohranjen, kupimo. Naslo-
ve ponudnikov z navedbo
najnižje cene sprejema iz
Ljubljane in bližnje oko-
lice uprava »Slov.« pod
šifro »Brezposela obrt-
nik«. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc

kupujem po najvišjih
dnevni cenah.

A. KAJFEŽ

urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Harmonij

srednje velik, star, dobro
ohranjen, kupimo takoj. -
Ponudbe z navedbo cene
na Katol. prosvetno dru-
štvo Prihova, p. Slov. Ko-
njice. (k)

Razno

SANKE

od 58 din naprej.
Luna, Maribor,
Aleksandrova cesta št. 19

Pohištvo

Erman & Arhar
ŠT. VID
Stalna razstava

Do 28. decembra poseben popust. Zahtevajte ponudbe!

Tinčkove in Tončkove prigode

208.

Vohun.

Medtem, ko so se naši junaki po zmagovitem boju z zmajem vra-
čali iz podzemlja, je neki pritlikavec izkoristil priliko in se splazil v
grad kraljice. Celó budno oko dvornega stražarja ga ni opazilo, kajti
je budno oko ta dan dokaj malomarno opravljalo svojo dolžnost.
Namesto da bi tenko poslušalo in pozorno gledalo okoli sebe, je lahko-
miselno kramljalo z brhko dvorno hišnico. Vohun se je neslišno in
neopazno splazil mimo njiju in smuknil v kuhinjo.

V kuhinji se je vohun skril pod mizo in slišal vse, kar sta govorila
med seboj dvorni kuhar Cmok in dvorni pometač Prašun. Iz njunih
besed je posnel, da je kraljica odšla v svoje podzemsko lovišče nad
zmaje.

Pritlikavec se je hotel na lastne oči prepričati, če je to res. Skočil
je izpod mize kakor miška pred mačko in jo ročno ubral po stopnicah
v podzemlje.

Sanke

prvovrstno izdelane po
Din 62, 72.

najlepše božično darilce, poleg
ugodnega nakupa le pri

Remec-Co

Ljubljana, Kersnikova ulica 7

ZAHVALA

Ob teži izgubi naše nepozabne

MARČICE

našla je najina neizmerna bolest sočuten odmev v tolikih dobrih
srcih, da se ni moglo vsem posamezno zahvaliti. Hvaležna sva
vsem za toplo sočustvovanje, za razkošno cvetje, s katerim ste
obsipali najino zlato dete, za lepo pesem odhodnico in za mnogo-
številno spremstvo v njen večni domek. — Zavest, da nama
je bila vsaka najmanjša pozornost v tolažbo, naj bo vsakomur
v zadoščenje in zahvalo.

Ljubljana, dne 18. decembra 1935.

Globoko žalujoča Mila in Rajko Turk.